

آزمون ۳۰ آبان ماه ۱۴۰۴

یازدهم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۲۰
۲	ریاضی و آمار (۲) - سؤال‌های مشابه امتحانی	۱۰	۱۱	۲۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	روان‌شناسی	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵
۷	تاریخ (۲)	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	جغرافیا (۲)	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	فلسفه	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

سؤالاتی که با نشان گر **نهایی** مشخص شده‌اند مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۲)	محمد اسدی، علی آزاد، رضاخان بابایی، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی (۲)	سعید جعفری، ریحانه سادات طباطبایی، علی صیدانلو، محمد نورانی، اعظم نوری نیا
جامعه‌شناسی (۲)	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، یاسین ساعدی، ملیکا ذاکری، سیدپارسا طبایی، منصوره مولایی، محمد مهدی یعقوبی، زهرا هاشمی قربانی، سیده نسرين نوربخش
روان‌شناسی	فاطمه ابراهیمیان، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، ملیکا ذاکری، محمدعرفان فرهادی
عربی، زبان قرآن (۲)	حمیدرضا قاندامینی، محمد رضا سوری، آرمین ساعدپناه، مهران سعیدنیا، کامران عبداللہی، افشین کرمان فرد
تاریخ (۲)	جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
جغرافیا (۲)	جواد جلیلیان، یاسین ساعدی، مهدی کاردان، حبیبه محبی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده، یاسین ساعدی، موسی سپاهی، محمد قاسمی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی	ویراستاران مستندسازی
ریاضی و آمار (۲)	عباس مالکی	محمد بحیرایی، مهدی ملازمضانی سیدعلی موسوی فرد	سمیه اسکندری	سجاد سلیمی معصومه صنعت کار
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری نیا	الهام محمدی، مریم پیروی	الناز معتمدی	محسن جمشیدی مائده ملکی
جامعه‌شناسی (۲)	نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده	ملیکا ذاکری، امیرحسین کاروین حبیبه محبی، آرش مرتضایی	سجاد حقیقی پور	سیدمجتبی رضازاده علی ابراهیمی آرانی امیررضا علی زاده
روان‌شناسی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، عاطفه طاهر فرهاد علی نژاد	محمد صدرا پنجه پور	مریم عابدی
عربی، زبان قرآن (۲)	آرمین ساعدپناه	درویشعلی ابراهیمی، مریم آقاییاری	لیلا ایزدی	وجیهه نجفی محسن جمشیدی مهدی یعقوبیان
تاریخ (۲)	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، حبیبه محبی	سوگند بیگلری	—————
جغرافیا (۲)	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی، حبیبه محبی	سوگند بیگلری	—————
فلسفه	یاسین ساعدی	عاطفه طاهر، نازنین فاطمه حاجیلوصفازاده فرهاد علی نژاد	سوگند بیگلری	علی بدری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	فرهاد علی نژاد
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: سوگند بیگلری
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهین علی محمدی جلالی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ریاضی و آمار (۲)

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی

گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها: «ترکیب دو

شرطی»، استدلال ریاضی

صفحه ۸ تا ۲۰

۱- چه تعداد از گزاره‌های زیر، به زبان ریاضی صحیح نوشته شده‌اند؟

نهایی

الف) ثلث مکعب هر عددی، کوچکتر از ۳ برابر مربع آن عدد است: $\frac{x^3}{3} < 3x^2$ ب) مجموع ربع و جذر عددی، برابر با نصف آن عدد است: $x^2 + \sqrt{x} = \frac{x}{2}$ پ) ۳ برابر مربع مجموع دو عدد، بزرگتر از مجموع مربعات آن دو عدد است: $3(x^2 + y^2) > (x + y)^2$ ت) دو برابر تفاضل ثلث عددی از نصف آن، یک واحد کمتر از ربع جذر آن عدد است: $2(\frac{x}{3} - \frac{x}{4}) = \frac{1}{4}\sqrt{x} - 1$

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۲- در استدلال معتبر (قیاس استثنایی) زیر، کدام گزینه مقدمه دوم آن است؟

نهایی

مقدمه اول: $\frac{a}{3} > \frac{b}{2} \Rightarrow 2a + 6 > 3b + 6$

مقدمه دوم: .....

نتیجه: $30 > 24$ (۴) $5 > 4$ (۳) $12 > 6$ (۲) $9 > 8$ (۱) $4 > 3$ ۳- اگر ارزش گزاره $p \Leftrightarrow q$ نادرست باشد، در این صورت ارزش کدام گزاره همواره درست است؟(۴) $q \Rightarrow p$ (۳) $p \Rightarrow q$ (۲) $p \vee q$ (۱) $p \wedge q$ ۴- اگر p گزاره‌ای درست و q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(p \Leftrightarrow r) \Leftrightarrow (r \Rightarrow q)$ کدام است؟

نهایی

(۴) $\sim r$ (۳) r (۲) T (۱) F ۵- با توجه به استدلال به کمک عکس نقیض یک گزاره شرطی، به جای اثبات گزاره شرطی « $a > b \Rightarrow a^3 > b^3$ » می‌توانیم کدام

گزاره زیر را اثبات کنیم؟

(۴) $a^3 \leq b^3 \Rightarrow a \leq b$ (۳) $a^3 < b^3 \Rightarrow a < b$ (۲) $a < b \Rightarrow a^3 < b^3$ (۱) $a \geq b \Rightarrow a^3 \geq b^3$

۶- کدام گزینه یک مغالطه نامعتبر است؟

۱) $(p \wedge q) \Rightarrow \sim(\sim p \vee q)$	۱) $\sim p \Rightarrow q$
۲) $\frac{p \wedge \sim q}{\therefore p \wedge q}$ (۲)	۲) $\frac{p}{\therefore \sim q}$ (۱)
۱) $(p \vee \sim q) \Rightarrow (q \wedge \sim p)$	۱) $q \Rightarrow \sim(\sim p)$
۲) $\frac{p \vee \sim q}{\therefore p \wedge \sim q}$ (۴)	۲) $\frac{p \wedge \sim q}{\therefore q}$ (۳)

۷- اگر p گزاره‌ای نادرست، q گزاره‌ای درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، چه تعداد از گزاره‌های زیر همواره درست‌اند؟

الف) $(p \Rightarrow q) \wedge r$	ب) $(\sim p \Rightarrow \sim q) \vee (q \Leftrightarrow p)$	پ) $(p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p)$	ت) $(p \vee q) \Leftrightarrow (p \wedge q)$
۳ (۱)	۲ (۲)	۱ (۳)	۴ (۴)

۸- اگر در یک قیاس استثنایی معتبر مقدمه اول به صورت $(p \Rightarrow q) \Rightarrow (\sim p \vee q)$ باشد، ترکیب فصلی نقیض مقدمه دوم و نتیجه استدلال هم‌ارز کدام گزینه است؟

۱) $\sim p$	۲) q	۳) همواره درست	۴) همواره نادرست

۹- اگر q گزاره‌ای درست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(q \wedge r) \Rightarrow \sim(q \vee \sim r)$ قطعاً هم‌ارز کدام گزاره است؟

۱) $\sim q$	۲) $\sim q \vee \sim r$	۳) $\sim q \wedge r$	۴) $q \vee r$

۱۰- دانش‌آموزی استدلال زیر را انجام داده است. در مورد آن کدام گزینه را می‌توان نسبت داد؟

$$a > b$$

$$۱) a - a > b - a$$

$$۲) ۲(a - a) > ۲(b - a)$$

$$۳) \frac{۲(a - a)}{b - a} > \frac{۲(b - a)}{b - a}$$

$$۴) ۰ > ۲$$

(۲) درگام ۳ دچار خطا شده است.

(۱) درگام ۴ دچار خطا شده است.

(۴) درگام ۱ دچار خطا شده است.

(۳) درگام ۲ دچار خطا شده است.

ریاضی و آمار (۲) - سؤالهای مشابه امتحانی

۱۱- اگر ارزش گزاره «... اگر و تنها اگر ۱۱۹ عددی مرکب است.» نادرست باشد، در این صورت کدام گزینه می تواند گزاره را تکمیل کند؟

(۱) مجموعه اعداد اول زیر مجموعه اعداد فرد است. (۲) $p \vee \sim p$

(۳) مجموع دو عدد فرد، زوج است. (۴) $p \vee (p \wedge q) \equiv p$

۱۲- اگر p گزاره ای نادرست و q گزاره ای درست و r گزاره ای دلخواه باشد، ارزش گزاره های $(p \vee r) \Rightarrow q$ و $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q$

به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(۱) درست - هم ارز $\sim r$ (۲) درست - هم ارز r

(۳) هم ارز $\sim r$ - هم ارز r (۴) هم ارز $\sim r$ - نادرست

۱۳- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، و r گزاره نادرست باشد، گزاره $(\sim p \vee r) \wedge ((p \Rightarrow r) \vee q)$ با کدام گزینه هم ارز است؟

(۱) p (۲) $\sim q$ (۳) $\sim p$ (۴) q

۱۴- کدام گزینه به ترتیب، از راست به چپ هم ارز گزاره های $\sim q \Rightarrow \sim q$ و $(r \vee \sim s) \wedge (r \vee s)$ است؟

(۱) $s, \sim q$ (۲) همواره درست، r (۳) $\sim s, \sim q$ (۴) همواره درست، $\sim r$

۱۵- نماد ریاضی نقیض گزاره «مکعب یک عدد، بزرگتر از هفت برابر آن عدد، به علاوه پنج است.»، کدام گزینه است؟

(۱) $x^3 < 7x + 5$ (۲) $x^3 > 7x + 5$ (۳) $x^3 \leq 7x + 5$ (۴) $x^3 \geq 7x + 5$

۱۶- کدام گزینه قاعده قیاس استثنایی را به درستی نشان می دهد؟

(۱) $((\sim p \Rightarrow q) \wedge p) \Rightarrow q$ (۲) $((q \Rightarrow \sim p) \wedge \sim p) \Rightarrow q$

(۳) $((q \Rightarrow p) \wedge \sim q) \Rightarrow \sim p$ (۴) $((\sim q \Rightarrow \sim p) \wedge \sim q) \Rightarrow \sim p$

۱۷- ۵ سکه به گونه‌ای که ۳ تا از آنها به سمت رو باشند، داریم. در هر بار مجاز هستیم دقیقاً ۲ سکه را تغییر دهیم. اگر بخواهیم

تمام سکه‌ها به سمت پشت باشند، در چند حرکت این عمل، امکان پذیر است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) این حالت امکان پذیر نیست.

۱۸- قیاس استثنایی زیر با کدام گزینه به درستی تکمیل می‌شود؟

مقدمه اول: .....

مقدمه دوم: علی در آزمون سطح ۱ زبان نمره ۶۰ گرفته است.

نتیجه: .....

(۱) مقدمه اول: اگر کسی بتواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند، در آزمون سطح ۱ زبان نمره بالای ۶۰ گرفته است.

نتیجه: علی می‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

(۲) مقدمه اول: اگر کسی در آزمون سطح ۱ زبان نمره بالای ۶۰ گرفته باشد، می‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

نتیجه: علی می‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

(۳) مقدمه اول: اگر کسی بتواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند، در آزمون سطح ۱ زبان نمره بالای ۶۰ گرفته است.

نتیجه: علی نمی‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

(۴) مقدمه اول: اگر کسی در آزمون سطح ۱ زبان نمره بالای ۶۰ گرفته باشد، می‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

نتیجه: علی نمی‌تواند در سطح ۲ زبان ثبت نام کند.

۱۹- عکس نقیض گزاره شرطی «اگر n^2 مربع کامل می‌باشد، n عددی اول نیست.» کدام است؟

(۱) اگر n^2 مربع کامل نباشد، n عددی اول است. (۲) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل است.

(۳) اگر n عددی اول باشد، n^2 مربع کامل نیست. (۴) اگر n عددی اول نباشد، n^2 مربع کامل نیست.

۲۰- در مورد استدلال زیر کدام گزینه را می‌توان مطرح کرد؟

$$2x^2 - 2 = 1 - x$$

$$1) 2(x^2 - 1) = -(x - 1)$$

$$2) 2(x + 1)(x - 1) = -(x - 1)$$

$$3) \frac{2(x + 1)(x - 1)}{2(x - 1)} = \frac{-(x - 1)}{2(x - 1)}$$

$$4) x + 1 = -\frac{1}{2}$$

$$5) x = -\frac{3}{2}$$

(۱) در گام ۲ دچار خطا شده است. (۲) در گام ۳ دچار خطا شده است.

(۳) در گام ۴ دچار خطا شده است. (۴) استدلال صحیح است.

علوم و فنون ادبی (۲)

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تشبیه و کارگاه تحلیل فصل

/ سبک عراقی

تا پایان «ویژگی‌های شعر سبک

عراقی»

صفحه ۲۶ تا ۳۸

۲۱- کدام گزینه درباره شعر زیر، از سراینده دیوان شمس، نادرست است؟

«تیر تراشنده تویی دوک تراشنده منم
میرشکار فلکی، تیر بزن در دل من
ماه درخشنده تویی من چو شب تیره برم
ور بزی تیر جفا همچو زمین پی سپرم»

(۱) این شعر از چهار پایه آوایی ساخته شده است و هر پایه چهار هجا دارد.

(۲) در این ابیات هم تشبیه فشرده و هم تشبیه گسترده وجود دارد.

(۳) تعداد هجاهای کوتاه و هجاهای بلند در مصراع نخست برابر است.

(۴) زبان شعر نرم و آهنگین است و در سبک خراسانی سروده شده است.

۲۲- با توجه به ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی کدام گزینه در این سبک سروده شده است؟

(۱) چنین شمایل موزون و قد خوش که تورا است
(۲) مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست
(۳) جان ترنجیده و شکسته دلم
(۴) ای خضر حلالیت نکنم چشمه حیوان
به ترک عشق تو گفتن نه طبع موزون است
که به پیمانه‌کشی شهره شدم روز الست
گویی از غم همی فرو گسلم
دانی که سکندر به چه محنت طلبیده است؟

۲۳- تعداد تشبیه فشرده در کدام بیت کمتر است؟

(۱) میم است دهان تو و مویی است میانیت
(۲) در بحر بی‌نهایت عشقت چو قطره‌ای
(۳) بر سر زنگی شب همچو کلاه است ماه
(۴) ای زلف تو دام و دانه خالت
کی را خبر موی میان می‌نتوان داد
گم شد نشان مه، به نشان از که جویمت
بر در قفل سحر همچو کلید است صبح
هر صید که می‌کنی حلالیت

۲۴- در کدام بیت، تعداد تشبیه متفاوت است؟

(۱) ما خار غم در پای جان در کویت ای گلرخ روان
(۲) تا چند بگیریم من و تا چند بنالم
(۳) تا گل روی تو در باغ جهان بشکفته
(۴) بر گل روی تو چون بلبل مستم واله
وان گه که را پروای آن کز پای نشتر بر کند
از شوق گل روی تو چون ابر بهاری؟
دهن ما چو لب غنچه پر از خنده شده
به رخ لاله و نسرين چه تمنا دارم

۲۵- در بیت کدام گزینه، هر دو نوع تشبیه (گسترده و فشرده) وجود دارد؟

(۱) ساز در دست تو سوز دل من می‌گوید
(۲) مرغ دل در قفس سینه من می‌نالد
(۳) گلین نازی و در پای تو با دست نیاز
(۴) گرد شمع رخت ای شوخ من سوخته‌جان
من هم از دست تو دارم گله چون ساز امشب
بلبل ساز تو را دیده هم‌آواز امشب
می‌کنم دامن مقصود پر از ناز امشب
پر چو پروانه کنم باز به پرواز امشب

۲۶- در کدام ابیات «تشبیه گسترده» وجود دارد؟

- (الف) بسی که به باغ عارضت واله و مست و بیخودم
(ب) به زنگار تجاهل داغ کن آیینۀ دل را
(ج) چهرۀ من جام و چشم من صراحی کن که من
(د) گوزن آسا بنالم زار پیش چشم آهویت
(ه) عرقت خوشۀ پروین و رخت خرمن ماه
- (۱) «د»، «ج» (۲) «ه»، «ج»

- دست مرا نمی رسد نوبت میوه چیدنی
که چون صیقل زدی صد زنگ تهمت بر صفا بندد
چون صراحی بر سر جام تو جان خواهم فشاند
چه سگ جانم که چندین ناله زین جان حزین خیزد
وه که بر خرمن مه خوشۀ پروین داری

- (۳) «ب»، «الف» (۴) «د»، «ب»

۲۷- واژه های مشخص شده در هر بیت به ترتیب کدام پایه تشبیه را نشان می دهند؟

- «از هجر روزم قیر شد دل چون کمان بُد تیر شد»
رخ زعفران رنگ آمدم، خَم داده چون چنگ آمدم

(۱) مشبه، مشبه به، مشبه، ادات تشبیه، مشبه

(۳) مشبه، وجه شبه، مشبه به، وجه شبه، مشبه

۲۸- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) ز فردوس با زینت آمد بهاری
(۲) فرقی میان طعنه و تعریف خلق نیست
(۳) خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر
(۴) رکیب عقل بجو در سفر به وادی ایمن

چو زیبا عروسی و تازه نگاری (وصف طبیعت)

چون رود بگذر از همه سنگ ریزه ها (توجه به امور معنوی)

هر که او را خبر از شنعت و رسوایی است (همراه بودن عشق با رسوایی)

که ره نداشت دل و جان مگر به وادی ایمن (ستایش عقل)

۲۹- در کدام بیت «باور به اختیار» دیده می شود؟

- (۱) ز دست بخت گران خواب و کار بی سامان
(۲) گرم از دست برخیزد که با دلدار بنشینم
(۳) هر چه او ریخت به پیمانه ما نوشیدیم
(۴) گنه و کاهلی خود به قضا بر چه نهی؟

- گرم بود گله ای رازدار خود باشم
ز جام وصل می نوشم ز باغ عیش گل چینم
اگر از خمر بهشت است و گر باده مست
که چنین گفتن بی معنی کار سفهاست

۳۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست
(۲) آن که روزم را سیه کرد از فراق همچو شب
(۳) وه که رفت آن شوخ و بر ما کرد بیداد از فراق
(۴) رود به خواب دو چشم از خیال تو هیهات

- گر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست
روز او چون روزگار من سیه باد از فراق
از فراق او به فریادیم فریاد از فراق
بود صبور دل اندر فراق تو حاشاک

جامعه‌شناسی (۲)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فرهنگ جهانی
نمونه‌های فرهنگ
جهانی ۱ و ۲
صفحه ۱۹ تا ۳۳

۳۱- پیرامون جامعه «تغلب»، چه تعداد از موارد زیر نادرست است؟

- الف) یکی از انواع جوامع جاهلی است که توسط ابن‌سینا در گونه‌شناسی فرهنگ‌ها معرفی شده است.
ب) در این جامعه، اگر همه مردم شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند، برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند.
ج) مردم این جامعه برای بقای خود، علاوه بر غلبه بر اقوام و ملل دیگر، تلاش می‌کنند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند.
د) وجود حس خودخواهی در میان مردم این جامعه، سبب تقویت این اندیشه می‌شود که آنان از همه جوامع دیگر برترند.

(۱) چهار (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۳۲- کدام گزینه درست است؟

نهایی

- (۱) فتوحات جغرافیایی ایرانیان باستان منجر به جهانی شدن فرهنگشان شد.
(۲) امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی، با قدرت نظامی و بدون حضور مستقیم سربازان شکل می‌گیرد.
(۳) قومی که مورد تهاجم نظامی قرار می‌گیرد، اگر هویت سیاسی‌اش را حفظ کند، می‌تواند استقلال فرهنگی خود را به دست آورد.
(۴) غلبه نظامی لزوماً گسترش فرهنگی مهاجمان را به دنبال نمی‌آورد.

۳۳- عبارت‌های زیر، به ترتیب به کدام مفاهیم اشاره دارند؟

نهایی

- با اشغال نظامی جوامع ضعیف، شکل می‌گیرد.
- قوم مغلوب، که تحت تصرف نظامی یا اقتصادی قرار گرفته است، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

- (۱) استعمار قدیم - امپریالیسم سیاسی
(۲) امپریالیسم سیاسی - امپریالیسم فرهنگی
(۳) استعمار قدیم - امپریالیسم اقتصادی
(۴) امپریالیسم نظامی - استعمار فرانو

۳۴- در ارتباط با استعمار نو، کدام گزینه درست است؟

- (۱) زمان شکل‌گیری: پیش از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره
(۲) وسیله رسیدن به اهداف استعماری: مجریان بومی و داخلی کشورهای استعمارگر
(۳) دو نمونه از کودتاهای استعمار نو: کودتای آمریکایی سوم اسفند رضاخان و کودتای انگلیسی ۲۸ مرداد محمدرضا پهلوی
(۴) یکی از ویژگی‌ها: کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر توسط کشور استعمارگر

۳۵- به ترتیب، درست یا نادرست بودن هریک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- الف) مردمی که برتری سیاسی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.
ب) در استعمار فرانو استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.
ج) استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن شانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن هجدهم به اوج رسید.
د) استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

- (۱) نادرست - درست - نادرست - درست
(۲) درست - درست - نادرست - نادرست
(۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست
(۴) درست - درست - درست - نادرست

۳۶- به ترتیب، در جایگاه‌های «الف»، «ب» و «ج» درون جدول، موارد کدام گزینه قرار می‌گیرند؟

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران یا مجریان
(الف)	_____	استعمارگران آشکارند و حضور مستقیم دارند.
استعمار نو	کودتای نظامی	(ب)
استعمارفرانو	(ج)	_____

نهایی

(۱) استعمار قدیم - استعمارگران آشکار و مجریان پنهان‌اند. - رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

(۲) استعمار جهانی - مجریان آشکار و استعمارگران پنهان‌اند. - ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی

(۳) استعمار قدیم - مجریان آشکار و استعمارگران پنهان‌اند. - ابزارهای فرهنگی و علمی

(۴) استعمار اولیه - استعمارگران آشکار و مجریان پنهان‌اند. - رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

۳۷- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند چیست؟

(ب) دین اسلام با چه روشی، ایجاد یک فرهنگ جهانی را مورد توجه قرار داده است؟

(ج) اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام کدام ویژگی را دارد؟

(۱) عقل - با تبلیغ خاص اسلام - مطابق با شرایط هر نسل است. (۲) روح - با دعوت فراگیر اسلام - ثابت است.

(۳) روح - با تبلیغ خاص اسلام - مطابق با شرایط هر نسل است. (۴) عقل - با دعوت فراگیر اسلام - ثابت است.

۳۸- موقعیت بیان‌شده، بیانگر چه مفهوم جامعه‌شناسی است؟

«این نوع سلطه در کشورهای اسلامی در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد و چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ

اسلامی نداشت.»

(۱) استبداد قومی (۲) استعمار نو (۳) امپریالیسم اقتصادی (۴) استبداد استعماری

۳۹- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

(الف) هضم و جذب گروه‌های مهاجم توسط فرهنگ اسلامی متعلق به کدام یک از مراحل گسترش فرهنگ اسلامی است؟

(ب) در کدام دوره، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد؟

(ج) در چه سالی گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه جزیره عربستان به مدینه آمدند؟

(۱) دوران خلافت - دوران استعمار - یازدهم هجرت (۲) عصر نبوی - دوران خلافت - نهم هجرت

(۳) عصر نبوی - دوران استعمار - یازدهم هجرت (۴) دوران خلافت - دوران خلافت - نهم هجرت

۴۰- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) دولت‌های استعماری غربی، با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خود، بیشتر دولتمردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند.

(۲) آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده هویت ملت‌ها در اندیشه سوسیالیسم، صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به عناصر ملی، سرزمینی، قومی، نژادی و ... است.

(۳) انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

(۴) مکاتب و روش‌های غربی که از سوی نخبگان کشورهای اسلامی استفاده می‌شدند، وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند و مورد حمایت

مردم مسلمان قرار نمی‌گرفتند.

روان شناسی

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان شناسی رشد
تا پایان «رشد درک اخلاقی در دوره
کودکی»
صفحه ۲۴ تا ۵۲

۴۱- یک روان شناس قصد دارد در زمینه روان شناسی رشد مشغول به کار شود. به ترتیب درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- بررسی تغییرات نوجوانان در دوران بلوغ در حیطه کاری این روان شناس است.
- بررسی تغییرات نوزادان در حیطه کاری این روان شناس نیست.
- این روان شناس فقط جنبه جسمانی رشد را بررسی می کند.
- این روان شناس فقط یک جنبه رشد مثل رشد هیجانی را بررسی نمی کند.

- (۱) درست - نادرست - درست - درست (۲) نادرست - درست - نادرست - درست
(۳) درست - نادرست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - درست - نادرست

۴۲- کدام یک از مصراع ها یا ابیات زیر را می توان به ترتیب در زمره عوامل محیطی و وراثتی قرار داد؟
الف) پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بد است

- ب) سگ اصحاب کهف روزی چند / پی نیکان گرفت و مردم شد
ج) بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم
د) نرود میخ آهنین در سنگ

- (۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ج - ب (۴) ج - د

۴۳- کدام یک از عبارات زیر راجع به عوامل وراثتی نادرست است؟

- (۱) برخی از صفات وراثتی از بدو تولد ظاهر می شوند.
(۲) تغییری که دارای برنامه زیستی باشد با رشد مرتبط است.
(۳) عوامل دارای برنامه زیستی هرگز از محیط تأثیر نمی پذیرند.
(۴) راه رفتن عموم کودکان در ۱۵ ماهگی دال بر وجود رشد است.

۴۴- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می کند؟

یکی از مهم ترین عوامل محیطی	ب	تربیت نااهل را چون گردکان بر گنبد است
الف	رشد	ج

- (۱) رشد - تغییرات وابسته به آمادگی زیستی - عوامل محیطی
(۲) یادگیری - تغییرات وابسته به آمادگی زیستی - عوامل وراثتی
(۳) پختگی - تغییرات وابسته به یادگیری - عوامل محیطی
(۴) یادگیری - تغییرات وابسته به یادگیری - عوامل وراثتی

۴۵- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام گزینه همخوانی بیشتری دارد؟

- استفاده از حس تقلید کودک با عمل و گفتار صحیح
- دوره میانسالی
- دخالت دادن فرزند در تصمیم گیری ها
- کودکان نوپا

- (۱) آقا و سرور - ۴۰ تا ۶۵ سالگی - وزیر و مشاور - کودکی اول
(۲) فرمانبردار - ۴۰ تا ۶۵ سالگی - فرمانبردار - طفولیت
(۳) آقا و سرور - ۴۵ تا ۶۰ سالگی - فرمانبردار - کودکی اول
(۴) فرمانبردار - ۴۵ تا ۶۰ سالگی - وزیر و مشاور - طفولیت

۴۶- کدام یک از گزینه‌های زیر، در زمره عوامل تأثیرگذار بر رشد قبل از تولد نمی‌باشد؟

- (۱) نارسایی شناختی مادر
(۲) حالت‌های هیجانی مادر
(۳) کیفیت تغذیه مادر
(۴) سن مادر

۴۷- «مهر و کودکی ۵ ساله است. به مناسبت تولد او، دوستش عروسک زیبای ارزان قیمتی که هم‌قد خودش بود، خریده بود و خواهرش برای او یک دستبند طلای گران قیمت خریده بود.» نحوه استدلال مهر و در این مورد با کدام یک از گزینه‌های زیر همخوانی بیشتری دارد؟

- (۱) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین هدیه‌ای که خواهرش برای او خریده بود، مورد پسند او است.
(۲) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین هدیه‌ای که دوستش برای او خریده بود، مورد پسند او است.
(۳) نوع پردازش او مفهومی است؛ بنابراین هدیه‌ای که دوستش برای او خریده بود، مورد پسند او است.
(۴) نوع پردازش او ادراکی است؛ بنابراین هدیه‌ای که خواهرش برای او خریده بود، مورد پسند او است

۴۸- «حامد کودکی ۴ ساله است. او اگرچه در بالا و پایین پریدن مهارت پیدا کرده، اما در بستن بند کفشش به خوبی عمل نمی‌کند. نیما کودکی ۸ ماهه است و توانسته که توانایی‌های حرکتی خود را بروز دهد.» با توجه به این نمونه‌ها، به ترتیب حامد و نیما، در کدام حوزه‌ها توانایی یافته‌اند؟

- (۱) مهارت حرکتی درشت - بلند شدن از وضعیت نشسته
(۲) مهارت حرکتی ظریف - ایستادن با کمک
(۳) مهارت حرکتی ظریف - بلند شدن از وضعیت نشسته
(۴) مهارت حرکتی درشت - ایستادن با کمک

۴۹- با توجه به تصاویر زیر، کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) رشد هیجانی کودک، تنها مستلزم آگاهی از هیجان‌های خود کودک نیست.
(۲) بروز هیجانات، مشروط به روابط کودک با دیگران نیز می‌باشد.
(۳) رشد هیجانی حیوانات نسبت به کودکان، رشد یافته‌تر است.
(۴) هیجانات ساده در کودک، تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود.

۵۰- کدام یک از عبارت‌های زیر درست است؟

- (الف) اجتماعی‌تر شدن انسان، مشروط به آگاهی او از این نکته است که انسان از بودن با دیگران لذت می‌برد.
(ب) لبخند اجتماعی قبل از ترس از غریبه و بازی گروهی قبل از بازی موازی، خود را نشان می‌دهند.
(ج) وقتی کسی، سهم خوراکی برادرش را می‌خورد، با قطعیت می‌توانیم در مورد اخلاقی بودن یا نبودن کار او قضاوت کنیم.
(د) نمی‌توانیم بگوییم که انجام عمل اخلاقی، همواره به دلیل درونی‌سازی اصول اخلاقی در فرد شکل می‌گیرد.

- (۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «الف» (۴) «د» - «ب»

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

مواظب قیمة

صناعة التلميع في الأدب الفارسي

تمارين درس ۱، ترجمه و لغات

درس ۲

صفحة ۱۰ تا ۲۰

■ عَيْنُ الْأَصَحِّ وَ الْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۵۱ - ۵۵)

۵۱- «كَانَتِ الشَّاعِرَاتُ الْإِيرَانِيَّاتُ يَشْجَعْنَ الْآخَرِينَ عَلَى تَعْلِيمِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ بِمُلَمَّعَاتِهِنَّ!»: شَاعِرَانِ إِيرَانِي ...

(۱) دیگران را با اشعار ملّمع به یادگیری زبان عربی تشویق می‌کنند!

(۲) با ملّعاتشان دیگران را به یاددهی زبان عربی تشویق می‌کردند!

(۳) با ملّعاتشان یادگیری زبان عربی را به دیگران توصیه می‌کردند!

(۴) با ملّعات خود دیگر شاعران را به یاددهی عربی ترغیب می‌کنند!

۵۲- «قَدْ يُفْتَشُّ الْمَسَافِرُ فِي فُلُوتٍ بَعِيدَةٍ عَنْ وَاحَةٍ صَغِيرَةٍ لِيَتَنَشَّحَ رُوحَهُ!»:

(۱) مسافر در بیابان‌های دور، جست‌وجو کرد تا واحه‌ای کوچک بیابد و روحش را احیا کند!

(۲) مسافر در بیابان‌های بزرگ، به دنبال واحه‌ای کوچک می‌گردد تا روحش را احیا کند!

(۳) گاهی مسافر در بیابان‌های دور، دنبال واحه‌ای کوچک می‌گشت تا روحش را احیا کند!

(۴) مسافر در بیابان‌هایی دور، گاهی دنبال واحه‌ای کوچک می‌گردد تا روحش را احیا کند!

۵۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) دُمُوعٌ عَيْنِي عِلَامَةٌ مِنْ حُزْنِي: اشک‌های چشمانم، نشانه‌ای از ناراحتی‌ام است!

(۲) يَصِيرُ هَذَا الرَّجُلُ وَحِيداً بَعْدَ أَنْ يَهْجُرَهُ أَحِبَّتُهُ: این مرد پس از این‌که دوستانش از او جدا شدند، تنها شد!

(۳) سَلِ الْمُعَلِّمُ عَنْ عَدَدِ شُعْرَاءِ إِيرَانِيِّينَ أَنْشَدُوا مُلَمَّعَاتٍ: از معلّم درباره تعداد شاعران ایرانی‌ای که ملّعاتی را سرودند، پرسید!

(۴) لَا أَسْتَغِيثُ بِالْأَرَاذِلِ الَّذِينَ لَا أَحِبَّ مُجَالِسَتَهُمْ: از فرومایگانی که همنشینی آنان را دوست ندارم، کمک نمی‌خواهم!

۵۴- عَيْنُ الْخَطَأِ:

(۱) يَا صَدِيقِي! أَلَيْسَتْ دُمُوعِي لَكَ عِلَامَةٌ: ای دوست من! آیا اشک‌هایم برای تو نشانه نیست؟!

(۲) وَإِنْ شَكُوتَ إِلَى الطُّيُورِ نَحْنُ فِي الْوُكُنَاتِ: و اگر به پرندگان گلايه کنم، در لانه‌هایشان شیون می‌کنند!

(۳) مَضَى الزَّمَانُ وَ قَلْبِي قَالَ هِيَ سَتَاتِي: زمان گذشت و قلبم گفت او خواهد آمد!

(۴) أَحِبَّتِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ عُدَاتِي: یارانم از من جدا شدند، همان‌طور که دشمنانم می‌خواهند!

۵۵- «چرا عارفان در تاریکی ها به دنبال چشمه زندگی می گردند؟!»: عین الصّحیح:

(۱) لِمَ يبحث العرفاء عن عين الحياة في الظلمات؟! (۲) لماذا عرفاؤنا يبحثون عن ماء الحياة في الظلمات؟! (۳) ماذا يبحث العرفاء عن عين الحياة في الظلمة؟! (۴) لماذا يبحثون العارفون عن عين الحياة في الظلمة؟!

۵۶- «مهلاً و دَع شاتمَكَ حقيراً لِرِضا الله!»: عین الأقرب عن المفهوم:

- (۱) مستمع را کام ناگردیده از دشنام تلخ / می کند گوینده را دشنام اول کام تلخ
- (۲) من دعا گویم تو دشنامی که خواهی می فرست / پیش ما دشنام یاران از دعا بهتر بود
- (۳) می شنیدم فحش و خر می راندم / ربّ یسرّ زیر لب می خواندم
- (۴) گفت نافرجام و فحش و دمدمه / من نتانم بازگفتن آن همه

۵۷- «رَأَيْتُ ... إِنْسَانٍ قَدِيمٍ فِي الْفَلَاةِ عِنْدَ صَخْرَةٍ كَبِيرَةٍ!»: عین الصّحیح للفراغ:

نهایی

- (۱) وكنة (۲) رفات (۳) خُلُق (۴) مَلِيح

۵۸- عین الخطأ فی توضیح المفردات:

نهایی

- (۱) الحِمَار: حَيَوَانٌ يُسْتَعْدَمُ لِلْحَمْلِ وَ الرُّكُوبِ! (۲) الخَدَّ: عَضُوٌّ مِنْ جِسْمِ بَعْضِ الْأَجْسَادِ الْبَشَرِيَّةِ فَقَطْ!
- (۳) الْمُتَكَبِّرُ: الْعَمَلُ السَّيِّئُ وَ الْقَبِيحُ! (۴) الْمُخْتَالُ: الْإِنْسَانُ الَّذِي يَفْتَخِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا!

۵۹- «فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ!»: عین الخطأ فی الإعراب وَ التّحليل الصّرفي:

- (۱) أَنْزَلَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي (من باب «إفعال») - معلوم / فعل و الجملة فعلية
- (۲) اللَّهُ: لفظ الجلالة - اسم - مفرد مذکر - معرب / فاعل و مرفوع لِفعل «أَنْزَلَ»
- (۳) رَسُول: اسم - مفرد مذکر - معرب / مجرور بحرف الجرّ؛ عَلَى رسول: جارّ و مجرور
- (۴) الْمُؤْمِنِينَ: اسم - جمع سالم للمذکر - مبني / مجرور بحرف الجرّ

۶۰- عین الخطأ عن إيضاحات ما أشير إليه بخط:

نهایی

- (۱) «رَبِّ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ» (اسم مكان) (۲) «مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ» (اسم مكان)
- (۳) يَا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ! (اسم تفضيل) (۴) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! (اسم تفضيل)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۲)

ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر
اسلام در مکه، امت و حکومت نوی در مدینه
صفحه ۱۹ تا ۴۱

۶۱- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی تکمیل می کند؟

«شبه جزیره پهناور عربستان، با آب و هوایی ... ، در ... فلات ایران قرار دارد.»

- (۱) گرم و خشک - جنوب و جنوب غربی
(۲) گرم و مرطوب - غرب و جنوب غربی
(۳) گرم و خشک - غرب و جنوب غربی
(۴) گرم و مرطوب - جنوب و جنوب غربی

۶۲- با توجه به وضعیت «اقتصاد و معیشت» و «علم و فرهنگ» در عربستان پیش از اسلام، کدام یک از عبارت های زیر در این رابطه درست است؟

الف) محدودیت منابع کشاورزی و کمبود زمین حاصل خیز، سبب شد معیشت بیشتر بر دامداری و تجارت استوار شود.

ب) در این دوره، به دلیل ناامنی، تجارت و داد و ستد با سرزمین های مجاور چندان مرسوم نبود.

ج) مردم این شبه جزیره، توجه چندان به علم و دانش نداشتند و مراکز آموزشی و علمی گسترده وجود نداشت.

د) برجسته ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت نوشتن کتاب های تاریخی بود.

- (۱) «د» و «ب» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ب»

۶۳- کدام گزینه درباره دین و اعتقادات ساکنان شبه جزیره عربستان در آستانه ظهور اسلام نادرست است؟

(۱) برخی شواهد و مدارک، نشان از گرایش عده ای از مردم عرب به آیین زرتشتی و کیش مانوی دارد.

(۲) بیشتر ساکنان شبه جزیره عربستان، به ویژه اهالی شهر طائف، بت پرست بودند و قربانی ها و نذرهای فراوانی را به بت ها تقدیم می کردند.

(۳) نشانه هایی از دین ابراهیمی نزد ساکنان این شبه جزیره وجود داشت و برخی از عرب ها، «الله» را آفریننده جهان می دانستند.

(۴) تعدادی از قبیله های عرب به آیین یهودیت و مسیحیت گرویده بودند؛ برخی از یهودیان ساکن یثرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران از آن جمله اند.

۶۴- کدام گزینه، به درستی پیوند میان «ماهیت بعثت» و «شیوه دعوت خاص پیامبر اکرم (ص)» را نشان می دهد؟

(۱) بعثت، آغاز نزول وحی و اعلام جهانی اسلام بود و دعوت خاص، تداوم همین اعلام در میان تمامی مردم شبه جزیره عربستان به طور آشکار بود.

(۲) بعثت، آغاز مأموریت پیامبر با نزول نخستین آیات وحی بود و دعوت خاص، مرحله ای بود که پیامبر رسالت خود را تنها در میان خویشاوندان و نزدیکان به صورت محدود معرفی کرد.

(۳) بعثت، زمانی بود که پیامبر مأمور شد در مکه حکومت اسلامی را تشکیل دهد و دعوت خاص، به دعوت اهل مدینه برای پذیرش اسلام اختصاص یافت.

(۴) بعثت، به معنای ایمان آوردن نخستین مسلمانان بود و دعوت خاص، به مهاجرت مسلمانان به حبشه و سپس به یثرب اشاره دارد.

۶۵- کدام یک از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) هدف مشرکان مکه از تحریم اجتماعی و اقتصادی بنی‌هاشم این بود که ابوطالب و طایفه او ناگزیر شوند پیامبر را تنها بگذارند.

ب) احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بود.

ج) بنی‌هاشم برای کاهش آثار مخرب معاهده تحریم اجتماعی و اقتصادی، به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند و حدود

یک‌سال در آنجا ماندند.

د) تمام بنی‌هاشم، اعم از مسلمان و غیرمسلمان، درخواست ابوطالب برای حمایت از پیامبر را اجابت کردند و تنها ابولهب از این

کار سر باز زد.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «الف» (۴) «د» و «ب»

۶۶- در شرایطی که آزار و جسارت مشرکان تشدید یافت و گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد، پیامبر

نهایی

(ص) چه اقدامی انجام دادند؟

(۱) راهی شهر مدینه شدند. (۲) به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند.

(۳) راهی شهر طائف شدند. (۴) تصمیم به جنگ علیه مشرکان گرفتند.

۶۷- در ارتباط با اوضاع اجتماعی، سیاسی و اقتصادی شهر یثرب و مردم آن، کدام عبارات نادرست هستند؟

الف) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت شامل سه گروه یهود، عرب و مسیحی بودند.

ب) یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه داشتند.

ج) به لحاظ اعتقادی و دینی، اکثر اعضای قبیله‌های عرب ساکن شهر یثرب، بت پرست بودند.

د) مردم یثرب که از تفرقه و جنگ به ستوه آمده بودند، اندکی پیش از هجرت، قصد داشتند شخصی به نام عبدالله بن ابی را به

ریاست خود برگزینند که تصمیم آنها عملی نشد.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۶۸- موارد زیر به ترتیب با کدام گزینه در ارتباط هستند؟

نهایی

- مهم ترین اقدام پیامبر برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام

- بیعت کردن ۱۲ مرد یثربی در هنگام انجام مراسم حج با پیامبر (ص)

- مهاجران بی بضاعت ساکن در کنار مسجدالنبی

- به وجود آمدن پایگاه امن و مطمئن برای مسلمانان در یثرب در نتیجه این پیمان

(۱) پیمان برادری - پیمان عقبه اول - خُنفاء - پیمان عقبه دوم

(۲) پیمان نامه عمومی مدینه - پیمان عقبه دوم - خُنفاء - پیمان عقبه دوم

(۳) پیمان برادری - پیمان عقبه اول - اهل صُفّه - پیمان عقبه اول

(۴) پیمان نامه عمومی مدینه - پیمان عقبه اول - اهل صُفّه - پیمان عقبه دوم

۶۹- اگر یهودیان (۱)، مشرکان (۲) و منافقان (۳) را به عنوان دشمنان و مخالفان حکومت نوپای اسلامی در نظر بگیریم، با توجه به

موارد زیر کدام گزینه توضیح درستی را ارائه می دهد؟

الف) احزاب

ب) اُحد

ج) تبوک

د) بدر

(۱) بزرگ ترین و سرسخت ترین دشمنان دعوت اسلامی (۱) بودند که در «الف»، «ب» و «د» شرکت داشتند.

(۲) از اشتراکات «ب» و «ج» خیانت سردهسته (۳) به پیامبر اسلام (ص) بود.

(۳) نتیجه «ب» و «الف» برای (۲) یکسان بود و تفاوتی نداشته است.

(۴) سردهستگی (۳) بر عهده کسی بود که تا قبل از «الف» اسلام نیاورده بود.

۷۰- رسول خدا (ص) در واپسین روزهای زندگانی خود، دستور داد سپاه اسلام، به سوی سرحدات شام حرکت کند. به ترتیب، فرمانده و

نهایی

هدف این سپاه کدام بوده است؟

(۲) عبدالله بن ابی - دعوت رومیان به دین اسلام

(۱) اُسامة بن زید - مقابله با تهدیدات رومیان

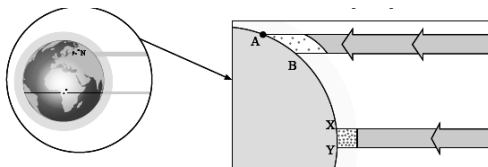
(۴) عبدالله بن ابی - مقابله با تهدیدات رومیان

(۳) اُسامة بن زید - دعوت رومیان به دین اسلام

جغرافیا (۲)

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

نواحی طبیعی

نواحی آب و هوایی
صفحه ۱۹ تا ۳۶۷۱- با توجه به شکل زیر کدام گزینه نادرست است؟

(۱) زاویه تابش خورشید به سمت منطقه «A-B» مایل تر از منطقه «X-Y» است.

(۲) مقدار انرژی خورشیدی که منطقه «X-Y» دریافت می‌کند، بسیار بیشتر از مقداری است که منطقه «A-B» جذب می‌کند.

(۳) منطقه «A-B» روی مدار ۶۰ درجه قرار دارد و پرتوهای خورشید در این منطقه، مساحتی دو برابر منطقه «X-Y» را دربرمی‌گیرند.

(۴) مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح منطقه «X-Y»، تقریباً نصف منطقه «A-B» است.

۷۲- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر، در کدام گزینه به‌ترتیب آمده است؟

(الف) باد چگونه به وجود می‌آید؟

(ب) واحد اندازه‌گیری فشار هوا چیست؟

(ج) به‌ترتیب در منطقه گرم و سرد چه مرکزی پدید می‌آید؟

(۱) هنگامی که سرعت مولکول‌های هوا بیشتر شود و از هم فاصله بگیرند. - پاسکال - مرکز کم‌فشار و مرکز پرفشار

(۲) هنگامی که هوا از جایی که فشار بیشتری وجود دارد، به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان یابد. - هکتوپاسکال - مرکز کم‌فشار و مرکز پرفشار

(۳) هنگامی که سرعت مولکول‌های هوا بیشتر شود و از هم فاصله بگیرند. - هکتوپاسکال - مرکز پرفشار و مرکز کم‌فشار

(۴) هنگامی که هوا از جایی که فشار بیشتری وجود دارد، به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان یابد. - پاسکال - مرکز پرفشار و مرکز کم‌فشار

۷۳- متن زیر بخشی از تحقیقات یک دانش‌آموز درباره مفهوم «جبهه هوا» می‌باشد. چند اشتباه در این متن یافت می‌شود؟

«جبهه‌ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آنها را از هم جدا می‌کنند. وقتی در یک ناحیه دو توده هوای متفاوت در مجاورت

یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما و رطوبت در مرزهای آنها پدید می‌آید. برخورد

توده‌های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و بارندگی می‌شود.»

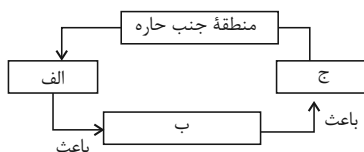
(۴) سه

(۳) دو

(۲) یک

(۱) صفر

۷۴- کدام مورد، شکل زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

(۱) صعود هوا به بالا، (ب) سرد شدن هوا، (ج) ایجاد رطوبت و ریزش باران

(۲) الف) جابه‌جایی توده‌های هوا، (ب) وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین، (ج) تغییرات آب و هوایی

(۳) الف) رانده شدن هوای گرم به بالا، (ب) وسعت خشکی‌ها و آب‌ها، (ج) باران‌های تند و رعد و برق روزانه

(۴) الف) هوای سرد و سنگین، (ب) فرونشینی، (ج) ایجاد مراکز با فشار زیاد

۷۵- هر کدام از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام نوع بارش مرتبط است؟

نهایی

الف) شکل و جهت کوهستان‌ها

ب) برخورد توده‌های هوا

ج) گرم تر شدن توده هوا از هوای مجاور خود

(۱) ناهمواری - همرفتی - جبهه‌ای

(۲) همرفتی - سیکلونی - همرفتی

(۳) ناهمواری - سیکلونی - همرفتی

(۴) سیکلونی - کوهستانی - همرفتی

۷۶- براساس تقسیم‌بندی کوپن، علامت اختصاری C و E به ترتیب (از راست به چپ) نشانگر کدام آب‌وهوا هستند و براساس این

طبقه‌بندی کدام یک از گروه‌های آب‌وهوایی، برای پوشش گیاهی مناسب نیست؟

(۲) معتدل، بسیار سرد - A و B

(۱) معتدل، قطبی - B و E

(۴) گرم و مرطوب، خشک - D و C

(۳) سرد، خشک - D و E

۷۷- به ترتیب، هر یک از بیابان‌های زیر، از نظر دما در کدام گروه قرار می‌گیرند؟

«بیابان گبی» - «بیابان تار» - «بیابان نامیب» - «بیابان پاتاگونی» - «بیابان آتاکاما» - «بیابان تکه ماکان» - «بیابان استرالیا»

(۱) بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم

(۲) بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های گرم - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم

(۳) بیابان‌های سرد - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های گرم - بیابان‌های گرم

(۴) بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم - بیابان‌های سرد - بیابان‌های گرم

۷۸- بیابان‌های سرد عمدتاً در کدام نواحی قرار دارند و میزان بارندگی سالانه در بیابان‌ها چقدر است؟

پایانی

(۱) عرض‌های جغرافیایی بالا و مناطق قطبی - کمتر از ۲۵ میلی‌متر

(۲) عرض‌های جغرافیایی بالا و ارتفاعات زیاد - کمتر از ۵۰ میلی‌متر

(۳) عرض‌های جغرافیایی پایین و ارتفاعات زیاد - کمتر از ۲۵ میلی‌متر

(۴) عرض‌های جغرافیایی پایین و مناطق قطبی - کمتر از ۵۰ میلی‌متر

۷۹- کدام عبارت‌ها درباره «استقرار مراکز پرفشار» درست است؟

پایانی

(الف) کمربند بیابانی کره زمین در اطراف دو مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی در دو قاره گسترده شده است.

(ب) در برخی سواحل قاره‌ها مانند سواحل آمریکای جنوبی و سواحل جنوب‌غربی آفریقا بیابان‌هایی پدید آمده‌اند و علت اصلی

به وجود آمدن آنها، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست.

(ج) در منطقه حاره‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود

می‌آورند.

(د) در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و بارش در این نواحی می‌شود.

(۴) «ج» و «د»

(۳) «ب» و «د»

(۲) «الف» و «ب»

(۱) «الف» و «ج»

۸۰- کدام گزینه درباره بیابان‌های گبی و تکله‌ماکان صحیح نیست؟

(۱) شکل و جهت ناهمواری‌ها در خشک شدن هوا و دوری از منابع رطوبتی تأثیرگذار است.

(۲) علت اصلی به‌وجود آمدن این بیابان‌ها، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هواست.

(۳) برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی با خشکی هوا مواجه می‌شوند.

(۴) قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کند، سبب خشکی هوا در این بیابان‌ها می‌شود.

فلسفه

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه و ابعاد آن
فلسفه و زندگی / آغاز تاریخی
فلسفه
تا پایان «فلسفه در یونان»
صفحه ۱۹ تا ۳۴

۸۱- چرا فیلسوفان بر دوری از مغالطه‌ها تأکید دارند؟

(۱) چون مغالطه‌ها موجب تأیید سریع‌تر باورها می‌شوند.

(۲) چون مغالطه‌ها مانع رسیدن به فهم درست از حقایق می‌شوند.

(۳) چون مغالطه‌ها مانع تفکر فلسفی می‌شوند.

(۴) چون مغالطه‌ها مانع رسیدن فرد به هرگونه باوری می‌شوند.

۸۲- در کدام یک از فواید تفکر فلسفی، «مقاومت در برابر حقیقت» مشاهده می‌شود و نقش چه کسانی در دستیابی به این فایده

دارای اهمیت زیادی است؟

(۱) دوری از مغالطه‌ها - متفکران

(۲) رهایی از عادت‌های غیرمنطقی - مردم عادی

(۳) دوری از مغالطه‌ها - مردم عادی

(۴) رهایی از عادت‌های غیرمنطقی - متفکران

۸۳- کدام گزینه در مورد اندیشیدن فلسفی نادرست است؟

(۱) تفکر در باورهای خود و اندیشیدن در مورد چرایی پذیرش آنهاست.

(۲) صرفاً تأمل کردن در مورد مسائل مربوط به اصل و اساس وجود و هستی است.

(۳) رسیدن به درک عمیقی در مورد چرایی قبول باورها است.

(۴) یکی از منشأهای پذیرفتن باورهای درست و کنارگذاشتن باورهای اشتباه است.

۸۴- کدام یک از گزینه‌های زیر از نتایج به‌دست آمده از اندیشیدن فیلسوفانه نیست؟

(۱) رسیدن به باورهایی کاملاً درست

(۲) به‌دست آوردن شخصیت مستقل

(۳) نیل و دستیابی به آزاداندیشی

(۴) دستیابی به ریشه باورهای خود

۸۵- کدام یک از گزینه‌ها، مفهوم واقعی نمادهایی که در تمثیل غار آمده‌اند را به‌درستی معرفی کرده است؟

(۱) غار: تعصبات و عادات

(۲) شخص تنومند: جو و فشار اجتماعی

(۳) زندانیان: همه موجودات عالم طبیعت

(۴) آتش: عامل شناخت حقیقی اشیا

۸۶- در این سخن زندانیان در بند در غار «حرف تو خنده‌دار است؛ تو بینایی‌ات خراب شده و آن را از دست داده‌ای!» در جواب به

نهایی

کسی که از غار بیرون رفته، حال برگشته و در حال تلاش برای آگاهی‌دادن به دیگران است، منظور از «بینایی» چیست؟

(۱) نوعی از شناخت که حقیقی باشد.

(۲) نوعی از شناخت که معیار باشد.

(۳) نوعی از شناخت که مقبول اجتماع باشد.

(۴) نوعی از شناخت که شخصی نباشد.

۸۷- موارد کدام گزینه منطبق بر مبانی و نظرات فیثاغورس است؟

(الف) دگرگونی، قانون زندگی و قانون کائنات است.

(ب) واژه «کیهان» را برای جهان برای نخستین بار استفاده کرد.

(ج) ریاضیات را به گونه ای خاص با فلسفه و عرفان درهم آمیخت.

(د) پیش بینی کرد که در سال ۵۸۵ پیش از میلاد، خورشید گرفتگی رخ می دهد.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ب» و «ج»

۸۸- صحیح یا غلط بودن موارد زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

نهایی

- براساس نظر پارمنیدس، وجود اضداد است که جهان را می سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

- سقراط درباره فیثاغورس و پیروان او می گوید که نخستین کسانی بوده اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده اند.

- سهروردی معتقد است که در دوره کیانیان انسان های وارسته ای بوده اند که هم به حکمت و فلسفه می اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده اند.

- اوپانیشادها شامل متون متعدد هندو است و گاتاها مربوط به سروده های زرتشت است.

(۱) غ - غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ - ص (۳) ص - غ - ص - ص (۴) غ - ص - ص - غ

۸۹- کدام عبارت درست است؟

(۱) آثار برخی از تمدن های قدیمی در اثر گذر زمان به کلی از بین رفته است؛ بدین ترتیب تأثیری در تاریخ فلسفه نداشته اند.

(۲) آثار باقی مانده از تمدن های باستانی نشان می دهد که منشأ اولیه اندیشه های فلسفی، کهن ترین تمدن های شناخته شده بوده اند.

(۳) محققان اروپایی کتاب های تاریخ فلسفه خود را با یونان آغاز کرده اند، اما گزارش دقیقی از جریان فلسفه در آن ارائه نکرده اند.

(۴) برای دانش فلسفه می توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد اما نمی توان گفت که ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.

۹۰- در آغاز شکل گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز، ذهن اندیشمندان را به خود مشغول می داشت، کدام مورد بود؟

نهایی

(۱) چگونگی به وجود آمدن انسان و تفاوت اصلی او با حیوان

(۲) انسان شناسی فلسفی و میزان درک انسان از این مسئله

(۳) مسئله وجود خدا و توانایی انسان در شناخت هستی

(۴) دگرگونی هایی که پیوسته در جهان طبیعت رخ می داد.

دانش آموز عزیز، سؤالات عمومی از شماره ۱۰۱ شروع می شود.
دقت نمایید تا گزینه ها را به درستی وارد پاسخبرگ کنید.

د فتر چه سؤال ؟

عمومی یازدهم انسانی

۳۰ آبان ۱۴۰۴

تعداد سؤالات و زمان پاسخ گویی آزمون

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	وقت پیشنهادی
فارسی (۲)	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۰
دین و زندگی (۲)	۲۰	۱۱۱-۱۳۰	۲۰
زبان انگلیسی (۲)	۱۰	۱۳۱-۱۴۰	۱۰
جمع دروس عمومی	۴۰	—	۴۰

طراحان

فارسی (۲)	سعید جعفری، محسن فدایی، حمیدرضا کرمی، الهام محمدی، آرش مرتضایی فر
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمدمهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی (۲)	رحمت الله استیری، فاطمه حاجیلو صفازاده، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	آرش مرتضایی فر	محسن اصغری	—	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمدمهدی مانده علی	امیرمهدی افشار یاسین ساعدی	محمدفرحان فخاریان	محمّدصدرا پنجه پور، یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی (۲)	بیتا قربان پور	طاها اصغریان، محدثه مرآتی	—	زهره فلاحی، علیرضا رمضانزاده، سپهر اشتیاقی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریا رثوفی
صفحه آرا	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۲)

۱۰ دقیقه

فارسی (۲)

• ادبیات پایداری

درس ۳ تا ۵

صفحه ۲۷ تا ۴۹

۱۰۱- در کدام گزینه نادرستی در معنای واژگان یافت می‌شود؟

- (۱) خرگه: خیمه به‌ویژه خیمه بزرگ / باره: اسب / کورسو: نور اندک
 (۲) موزون: خوش‌نوا / برومند: میوه‌دار / زبونی: درماندگی
 (۳) نهیب: فریاد بلند / بختک: کابوس / اذن: رخصت
 (۴) افسر: تاج پادشاهان / غیرت: تعصب / تفریط: زیاده‌روی

۱۰۲- در کدام عبارت غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) ز هر سو بر سواری غلط می‌خورد
 (۲) به یاری خواهم از آن سوی دریا
 (۳) به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی
 (۴) شبی را تا شبی با لشکری خورد
 تن‌سنگین اسبی تیرخورده
 سوارانی ذره‌پوش و کمان‌گیر
 پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد
 ز تن‌ها سر، ز سرها خود افکند

۱۰۳- در کدام گزینه «شاخص» به کار نرفته است؟

- (۱) با کشته‌شدن آغا محمدخان، فتح‌علی‌شاه بر تخت نشست.
 (۲) میرزا عیسی قائم مقام وزیر فرزانه و نیک‌خواه ولیعهد بود.
 (۳) رقابت شاهزادگان، در پیشکش هدایا و تلاششان برای باز کردن جای بیشتر در دل پدر، جلوه‌هایی از این بساط نوروزی بود.
 (۴) در این کار از مشاوره با حاج آقا کرامت شیرازی بهره بردم.

۱۰۴- در عبارت «یک قرن بیشتر است که اختلافات و جنگ‌های داخلی مثل کاردی بر پهلوی این کشور نشسته است.» به‌ترتیب چند ترکیب

اضافی و وصفی وجود دارد؟

- (۱) دو، سه
 (۲) دو، چهار
 (۳) یک، سه
 (۴) یک، چهار

۱۰۵- همه ابیات زیر دارای «استعاره و تشبیه» هستند، به‌جز بیت ...:

- (۱) فرو می‌ریخت گردی زعفران‌رنگ
 (۲) به خوناب شفق در دامن شام
 (۳) نهان می‌گشت روی روشن روز
 (۴) در آن دریای خون در قرص خورشید
 به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران
 به خون‌آلوده ایران کهن دید
 به زیر دامن شب در سیاهی
 غروب آفتاب خویش‌تن دید

۱۰۶- هر دو عبارت کدام گزینه فاقد تشبیه هستند؟

(الف) کشور ایران که در لاک سیاست فرسوده خود فرو رفته بود از پیامدهای این تحولات آسوده نماند.

(ب) شاه آینده ایران باید در کوره تحولات آذربایجان و کارزارهای شمال آن آبدیده تر می شد.

(ج) رقابت شاهزادگان در پیشکش هدایا، جلوه‌هایی از این بساط نوروزی بود.

(د) شاه ایران، با پیلۀ خوش گذرانی‌هایی که دور خویش می‌تنید، فرصت آشنایی با منطق دوران جدید را نمی‌یافت.

(ه) سپاه ایران با شجاعت وصف‌ناپذیرشان بخش‌های وسیعی از خاک کشور را از چنگال متجاوزان آزاد کرد.

(۱) «ج» - «ه»

(۲) «الف» - «ب»

(۳) «ب» - «د»

(۴) «ج» - «د»

۱۰۷- کدام گزینه درباره بیت‌های زیر نادرست است؟

۱. به مغرب، سینه‌مالان قرص خورشید

۲. فرو می‌ریخت گردی زعفران رنگ

۳. نهان می‌گشت روی روشن روز

۴. در آن تاریک شب می‌گشت پنهان

نهان می‌گشت پشت کوهساران

به روی نیزه‌ها و نیزه‌داران

به زیر دامن شب در سیاهی

فروغ خرگه خوارزمشاهی

(۱) در بیت نخست، «مغرب» متمم و «پشت کوهساران» گروه قیدی است.

(۲) نقش دستوری «نیزه‌ها» در بیت دوم و «شب» در بیت سوم یکسان است.

(۳) «نهان» در بیت سوم و «پنهان» در بیت چهارم مسند به شمار می‌روند.

(۴) قالب این شعر «چهارپاره» یا «رباعی» است و رواج آن از دوره مشروطه بوده است.

۱۰۸- در کدام بیت نماد «سرو» متفاوت است؟

(۱) گرت ز دست برآید، چو نخل باش کریم

(۲) جامۀ آزادی آسان نیست بر خود دوختن

(۳) این زندگی، حلال کسانی که همچو سرو

(۴) رخ برافروز که فارغ کنی از برگ گلم

ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد

سرو را زین آرزو در جمله اعضا سوزن است

آزاد، زیست کرده و آزاد می‌روند

قد برافراز که از سرو کنی آزادم

۱۰۹- عبارت «مردمی که به «خانه‌های تاریک و بی‌دریچه» عادت کرده‌اند، از «پنجره‌های باز و نورگیر» گریزان هستند» در توصیف چه کسانی

آمده است؟

(۱) نواندیشان متعصب

(۲) افراد متمدن

(۳) روشنفکران

(۴) سنت‌گرایان متحجر

۱۱۰- کدام گزینه از دو بیت زیر، برداشت نمی‌شود؟

«آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم

فرصت بده ای روح جنون تا غزل بعد

از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم

در غیرت ما نیست که در ننگ بمیریم»

(۱) استقامت و پایداری

(۲) درخواست فرصت کوتاه

(۳) حمیت و مردانگی

(۴) دیوانگی و پریشانی

دین و زندگی (۲)

۲۰ دقیقه

دین و زندگی (۲)

آخرین پیامبر،

معجزه جاویدان

درس ۳ و ۴

صفحه ۲۵ تا ۵۰

۱۱۱- ظرفیت پاسخ‌گویی به همه سؤال‌ها و نیازها در همه مکان‌ها و زمان‌ها در سایه دین اسلام، مبین کدام یک از عوامل ختم نبوت است؟

(۱) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

(۲) حفظ قرآن کریم از تحریف

(۳) وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص)

(۴) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

۱۱۲- آغاز نهضت علمی و فرهنگی در سرزمین‌هایی مانند ایران، عراق، مصر و شام با ورود اسلام، مؤید کدام یک از عوامل ختم نبوت است؟

(۱) پویایی و روزآمد بودن دین اسلام

(۲) آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی

(۳) توجه به نیازهای متغیر، در عین توجه به نیازهای ثابت

(۴) حفظ قرآن کریم از تحریف و وجود امامان معصوم پس از پیامبر (ص)

۱۱۳- چرا خداوند در قرآن کریم، پیامبر (ص) را «خاتم‌النبین» معرفی می‌کند و می‌فرماید: «ولكن رسول الله و خاتم النبیین»؟

(۱) زیرا پس از ایشان، کسی ادعای پیامبری نکند و مردم فریب نخورند.

(۲) زیرا پس از پیامبر (ص)، قرآن کریم دیگر نیازی به تفسیر نخواهد داشت.

(۳) زیرا پس از ایشان می‌توانند از ائمه معصومین (ع) اطاعات کنند.

(۴) زیرا وجود امامان معصوم پس از پیامبر اکرم (ص) سبب انجام همه مسئولیت‌های پیامبر (ص) می‌گردد.

۱۱۴- مدارک و معیار ایمان‌آوردن به تمام پیامبران سابق چیست؟

(۱) جلوگیری از تحریف قرآن

(۲) پیروی از حاکمان نظام اسلامی

(۳) ایمان آوردن به آخرین پیامبر الهی

(۴) توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت

۱۱۵- آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانه چیست؟

(۱) تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.

(۲) پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند.

(۳) بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.

(۴) هریک از پیامبران، دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کرده‌اند.

۱۱۶- شاعر در بیت «تگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مسئله‌آموز صد مدرس شد» با کدام عبارت قرآنی هم‌آوا شده است؟

(۱) «و ما كنت تتلو من قبله من كتاب»

(۲) «ام يقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله»

(۳) «لو كان من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافاً كثيراً»

(۴) «لو كان بعضهم لبعض ظهيراً»

۱۱۷- در زمان بعثت کدام پیامبر، برخی شاخه‌های علم پیشرفت زیادی داشت و کدام عبارت قرآنی به معجزه آن حضرت اشاره دارد؟

(۱) حضرت موسی (ع) - «و لو كان بعضهم لبعض ظهيراً»

(۲) حضرت موسی (ع) - «إبرئ الاكمه و الأبرص»

(۳) حضرت عیسی (ع) - «إبرئ الاكمه و الأبرص»

(۴) حضرت عیسی (ع) - «و لو كان بعضهم لبعض ظهيراً»

۱۱۸- دین آخرین پیامبر الهی دین چه کسانی است و معجزه این پیامبر باید چه ویژگی داشته باشد؟

- (۱) مردم اهل کتاب تا روز قیامت - مردم زمان خودش و آیندگان آن را معجزه بدانند.
- (۲) مردم اهل کتاب تا روز قیامت - پیروان پیامبران قبلی آن را تأیید کنند.
- (۳) مردم تمام دورانها تا روز قیامت - پیروان پیامبران قبلی آن را تأیید کنند.
- (۴) مردم تمام دورانها تا روز قیامت - مردم زمان خودش و آیندگان آن را معجزه بدانند.

۱۱۹- به ترتیب، کدام نوع از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی دانند و فقط از ترجمه ها استفاده می کنند، قابل فهم و درک است و همچنین داشتن ویژگی هایی که نشان می دهد قرآن از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است، مربوط به کدام نوع اعجاز است؟

- (۱) محتوایی - محتوایی
- (۲) لفظی - لفظی
- (۳) محتوایی - لفظی
- (۴) لفظی - محتوایی

۱۲۰- حدیث امام باقر «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.» به کدام یک از جنبه های اعجاز محتوایی اشاره دارد؟

- (۱) جامعیت و همه جانبه بودن
- (۲) ذکر نکات علمی بی سابقه
- (۳) تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت
- (۴) انسجام درونی در عین نزول تدریجی

تبدیل به تست نمونه سؤال های امتحانی

۱۲۱- کدام مفهوم از بیت «وز ایشان سید ما گشته سالار / هم او اول هم او آخر در این کار» برداشت می شود؟

- (۱) خاتمیت پیامبر اسلام (ص)
- (۲) درس نخوانده بودن پیامبر اسلام (ص)
- (۳) دلسوزی پیامبر (ص) در هدایت مردم
- (۴) معجزه پیامبر (ص)

۱۲۲- حدیث شریف «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» بیانگر کدام موضوع است و مؤید کدام یک از عوامل آن است؟

- (۱) تجدید نبوت - لزوم اختیارات حاکم اسلامی در کنار قوانین ثابت و متغیر
- (۲) ختم نبوت - لزوم اختیارات حاکم اسلامی در کنار قوانین ثابت و متغیر
- (۳) ختم نبوت - وجود قوانین تنظیم کننده در اسلام
- (۴) تجدید نبوت - وجود قوانین تنظیم کننده در اسلام

۱۲۳- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی کامل می نماید؟

«... و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی از عوامل تجدید نبوتها بود.»

- (۱) عدم پیروی مردم از پیامبران سابق
- (۲) پایین بودن سطح درک انسانها
- (۳) عدم ترویج دین متناسب با شرایط
- (۴) ناتوانی رهبران دینی در دعوت مردم به دین واحد الهی

۱۲۴- رد مطلق و بی اعتباری سایر آیینها در برابر اسلام، مفهوم مستفاد شده از کدام آیه قرآنی است؟

- (۱) «ولکن رسول الله و خاتم النبیین»
- (۲) «قولوا آمنا بالله و ما انزل الینا»
- (۳) «و من یتبع غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه»
- (۴) «و نحن له مسلمون»

۱۲۵- قرآن کریم از کارهای خارق العاده پیامبران الهی با چه عنوانی یاد می کند و چرا اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می نامند؟

- (۱) آیت - زیرا نشانه و علامت نبوت به شمار می رود.
- (۲) آیت - زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می شود.
- (۳) کتاب - زیرا نشانه و علامت نبوت به شمار می رود.
- (۴) کتاب - زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می شود.

۱۲۶- به ترتیب، هریک از موارد زیر به کدام اعجاز قرآن اشاره می کند؟

- جذب دل های آماده

- اسلام آوردن اندیشمندان

- (۱) لفظی - لفظی
- (۲) محتوایی - محتوایی
- (۳) محتوایی - لفظی
- (۴) لفظی - محتوایی

۱۲۷- خداوند به کسانی که در مورد «اعجاز قرآن به دروغ و افترا» متوسل شده اند، چه پیشنهادی داده است و در نهایت چه چیزی اثبات می شود؟

- (۱) «فاتوا بسورة مثله» - محفوظ ماندن قرآن کریم از تحریف
- (۲) «فاتوا بسورة مثله» - نهایت عجز و ناتوانی مخالفان الهی بودن قرآن
- (۳) «ان یأتوا بمثل هذا القرآن» - نهایت عجز و ناتوانی مخالفان الهی بودن قرآن
- (۴) «ان یأتوا بمثل هذا القرآن» - محفوظ ماندن قرآن کریم از تحریف

۱۲۸- آیه «وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ» به کدام یک از نکات علمی بی سابقه اشاره دارد و تشبیه زمین به ذلول، نشانگر چیست؟

- (۱) حرکت زمین - حرکت هموار و با آرامش زمین
- (۲) حرکت زمین - حرکت هموار و با نظم زمین
- (۳) انبساط جهان - حرکت هموار و با نظم زمین
- (۴) انبساط جهان - حرکت هموار و با آرامش زمین

۱۲۹- پاسخ موارد زیر به ترتیب، در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- اشاره به ذکر نکات علمی بی سابقه نشانگر چیست؟
- اشاره به تمام مسائل مهم و حیاتی مربوط به کدام جنبه از اعجاز قرآن است؟
- پرداختن به اصلاح جامعه به کدام جنبه از اعجاز محتوایی قرآن اشاره دارد؟

- (۱) قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه بوده است. - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - جامعیت و همه جانبه بودن
- (۲) قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه بوده است. - جامعیت و همه جانبه بودن - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت
- (۳) خداوند و پیامبر (ص) آگاه به همه علوم هستند. - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت - جامعیت و همه جانبه بودن
- (۴) خداوند و پیامبر (ص) آگاه به همه علوم هستند. - جامعیت و همه جانبه بودن - تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت

۱۳۰- توضیح مقابل کدام گزینه غلط است؟

- (۱) آثار و نوشته های اولیه دانشمندان با دوران پختگی آن ها متفاوت است. (انسجام درونی در عین نزول تدریجی)
- (۲) آیه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ...»: (تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت)
- (۳) هر دوره ای از زمان، مجموعه ای از افکار، عقاید و آداب و رسوم که از آن به فرهنگ تعبیر می شود، مردم را کم و بیش تحت تأثیر قرار می دهد. (تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت)
- (۴) چهارده قرن پیش و در زمانی که هیچ یک از ابزارهای نجومی امروزی در دست بشر نبود، قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می کند. (ذکر نکات علمی بی سابقه)

زبان انگلیسی (۲)

۱۰ دقیقه

زبان انگلیسی (۲)

Understanding
People(See Also, ..., Writing,
What you learned)

درس ۱

صفحه ۳۲ تا ۴۷

PART A: Grammar & Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

131- ... is hardworking because she always prepares lessons carefully and checks our homework on time.

1) Teachers	2) My teachers
3) My teacher	4) Its teacher

132- The bird does not sing, but ... beautifully across the sky every morning.

1) they fly	2) it flies
3) she fly	4) he flies

133- She finally bought a train ... to Paris, because she hoped that the journey would improve her health.

1) ticket	2) dictionary
3) stress	4) conversation

134- Visiting the museum did not ... much, so we decided to spend the afternoon there.

1) shop	2) cost
3) pronounce	4) fall

135- The students will ... their group project tomorrow, and they will try to finish everything before the final exam.

1) sleep	2) sing
3) begin	4) laugh

136- He couldn't find a ... job nearby, so he decided to look for it in another city.

1) strong	2) kind
3) fast	4) suitable

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

A language is more than just a way to communicate. It carries history, culture, and traditions from one generation to another. Yet today, many of the world's languages are disappearing. These are called endangered languages. When the last speaker of a language passes away, the language is lost forever. This is dangerous because people also lose songs, stories, and ways of thinking that exist only in that language.

Endangered languages are often spoken by small groups of people who live far away from large cities. Children from these communities usually go to schools where only the national language is taught. As a result, they stop speaking their mother tongue. Over time, fewer and fewer people can use the language, and it begins to disappear. Modern technology, travel, and globalization have also made larger languages more powerful, while smaller ones struggle to survive.

However, people have started working to save these languages. Linguists, who are scientists that study language, record native speakers telling stories, singing, or speaking about daily life. These recordings help create dictionaries and textbooks so that younger generations can learn the language again. Computers and smartphones also play a role; apps, websites, and even video games are now being designed to bring these languages back into use.

137- What does the passage mainly discuss?

- 1) How scientists create new languages and save the endangered ones.
- 2) The influence of English as a global language.
- 3) Why endangered languages are disappearing and how to save them.
- 4) The history of writing systems.

138- The underlined word “struggle” in paragraph 2 is closest in meaning to ... .

1) disappear	2) try
3) work	4) receive

139- The author mentions all of the following as the causes of languages dying EXCEPT for ... .

- 1) children who are taught only their national language
- 2) the growth of globalization and technology
- 3) people who live far away from large cities
- 4) parents who stop children from using their mother tongue

140- Which of the following statements is true, according to paragraph 3?

- 1) Linguists record native speakers to help create learning materials.
- 2) Dictionaries and textbooks have already saved every endangered language.
- 3) Modern technology has no role in protecting languages.
- 4) Communities refuse to teach endangered languages in schools.

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۰ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان‌زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، امیر علی حسینی‌زاده، فرزاد شیرمحمدلی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون‌خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

استعداد تحلیلی

بر اساس متن زیر به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

آموزش فرآیندی است برای انتقال دانش و مهارت. لذا تصریح هدف یادگیری، چه برای یاددهنده و چه برای یادگیرنده، ... اولین گام‌هایی است که باید لحاظ شود، زیرا سبک یادگیری متأثر است ... این تقریب ذهنی. همچنین محیط نیز عاملی تأثیرگذار در فرایند آموزش است: کارهایی نظیر بحث گروهی، مناظره و امثال آن که از ابزارهای آموزش است، در محیط رخ می‌دهد و غنای آن محیط بر یادگیری مؤثر است. یاددهنده می‌تواند محتوا را به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم کند تا مطالب فهمیدنی‌تر شود و اشتیاق به یادگیری زنده بماند. بررسی مداوم سطح آموزشی دانش‌آموزان با بازخورد آزمون‌ها و ارائه‌ی تمرین‌های متناسب با دانش‌آموزان متفاوت، امکان پیشرفت بیشتری را در یادگیری فراهم می‌کند. در ضمن آموزش نباید تنها ناظر به انتقال محدود اطلاعات باشد، بلکه ...

۲۵۱- دو جای خالی نخست متن را واژه‌های کدام گزینه کامل می‌کند؟

- (۱) از - به   (۲) به - به   (۳) به - از   (۴) از - از

۲۵۲- کدام گزینه متن را بهتر ادامه می‌دهد؟

- (۱) باید پرسشگری و تفکر انتقادی را تقویت کند و خلاقیت را برای کشف راه‌حل‌های جدید به یادگیرنده آموزش دهد.
(۲) دانش به خودی خود ارزشمند است و دوری از جهت‌دهی به آموزش باید از رویکردهای اصلی باشد.
(۳) باید با رعایت اصول آموزشی باعث تبدیل محیط آموزش به محیطی دلپذیر شود و تجربه‌ی مثبتی از یادگیری ایجاد کند.
(۴) باید با رعایت اصل «حافظه قبل از مهارت»، کاری کند که همه‌ی دانش‌آموزان مطالب را بیشتر در ذهن نگه دارند.

۲۵۳- کدام گزینه رابطه‌ی بین دو بخش مشخص‌شده‌ی متن را بهتر بیان می‌کند؟

- (۱) اولی ادعایی است که نویسنده‌ی متن نپذیرفته و دومی مثالی است از او برای ردّ این ادعا.
(۲) اولی بیان عقیده‌ی نویسنده و دومی مثال‌هایی برای اثبات آن است.
(۳) اولی مثالی برای ایجاد آمادگی ذهنی برای مخاطب و دومی بیان صریح آن مطلب است.
(۴) اولی یک حقیقت ثابت‌شده‌ی علمی و دومی بیانگر تاریخچه‌ای از دلایلی درستی آن است.

۲۵۴- کدام گزینه متن زیر را بهتر ادامه می‌دهد؟

شیرین‌کننده‌های مصنوعی، موادی شیمیایی یا طبیعی هستند که از آن‌ها به‌جای شکر معمولی در غذاها یا نوشیدنی‌ها استفاده می‌شود. تحقیقات اخیر محققان نشان می‌دهد وقتی شیرین‌کننده‌های مصنوعی همراه با کربوهیدرات مصرف می‌شود - که در واقع همان قند با نشاسته و فیبر موجود در میوه‌ها، حبوبات، سبزیجات و لبنیات هستند - تغییرات مضر در حساسیت نسبت به انسولین ایجاد می‌کند و پاسخ مغز را به طعم شیرین کاهش می‌دهد. محققان احتمال می‌دهند این اثر ناشی از ارسال پیام نادرست از سوی روده باشد با این حال .....

(۱) این شیرین‌کننده‌ها باعث آسیب یا مختل کردن روند انتقال پیام مزه شیرینی می‌شوند.

(۲) اغلب مردم اقبالی به استفاده از چنین محصولات نمی‌دارند.

(۳) هنوز اثرات مضر آن به‌طور قطعی ابراز نشده است.

(۴) این شیرین‌کننده‌های مصنوعی روی حساسیت به انسولین اثر گذارند.

۲۵۵- ابیات زیر از قطعه «قلب مادر» سروده ایرج‌میرزا برگزیده شده است. اگر ابیات را به شکل درست درآوریم، کدام بیت در جایگاه پنجم قرار می‌گیرد؟

الف) وان دل گرم که جان داشت هنوز / اوفتاد از کف آن بی‌فرهنگ

ب) گر تو خواهی به وصالم برسی / باید این ساعت، بی‌خوف و درنگ

ج) هرکجا بیندم از دور کند / چهره پرچین و جبین پر آژنگ (چین و چروک)

د) داد معشوقه به عاشق پیغام / که کند مادر تو با من جنگ

ه) روی و سینه تنگش بدری / دل برون آری از آن سینه تنگ

و) رفت و مادر را افکند به خاک / سینه بدرید و دل آورد به چنگ

ز) آه دست پسرم یافت خراش / آخ پای پسرم خورد به سنگ

ح) دید کز آن دل آغشته به خون / آید آهسته برون این آهنگ

ط) از قضا خورد دم در به زمین / و اندکی سوده شد او را آرتنگ

۲۵۶- رابطه ساختاری بین کلمات در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) شنوا، شنیداری
 (۲) بینایی، دیدار
 (۳) رونده، رفتار
 (۴) پرستنده، پرستار

۲۵۷- رابطه بین «غیر یوزپلنگ‌ها» و «غیرستانداران» را کدام گزینه بهتر نشان داده است؟

در دو پرسش بعدی اگر «الف < ب» گزینه‌ی «۱»، اگر «الف > ب» گزینه‌ی «۲» و اگر «الف = ب» گزینه‌ی «۳» را انتخاب کنید. اگر امکان مقایسه

بین «الف» و «ب» وجود نداشت، گزینه‌ی «۴» صحیح است.

۲۵۸- سنّ علی اکنون سه برابر سنّ دخترش است و پانزده سال دیگر، دو برابر سنّ دخترش خواهد شد.

الف) سنّ دختر علی، چهل سال بعد

ب) سنّ علی پانزده سال بعد

۲۵۹- مجموع سن‌های کنونی رضا و برادرش چهل و هفت است و چهار سال پیش، سنّ رضا دو برابر سنّ برادرش بوده است.

الف) چهار برابر سنّ برادر رضا

ب) سنّ رضا بیست و دو سال بعد

۲۶۰- در سیاره فرضی «خ»، هفته‌ها پنج روز دارند. از شنبه تا چهارشنبه. ماه‌ها نیز همگی بیست روزه هستند. امسال به‌صورت اتفاقی، سه‌شنبه پانزدهم

فروردین در زمین، با سه‌شنبه پانزدهم فروردین سیاره «خ» مقارن شده است. شانزدهم آبان در زمین، چه روزی در سیاره «خ» است؟ روزهای زمین و سیاره «خ» هم‌اندازه‌اند.

(۲) شنبه ۱۲ اسفند

(۱) شنبه ۲ اسفند

(۴) یک‌شنبه ۱۲ اسفند

(۳) یک‌شنبه ۲ اسفند

۲۶۱- ۵ ساعت قبل از ساعت ۱۱ فردا از ظهر، چند ساعت بعد از ساعت ۵ عصر دیروز است؟

(۲) ۱۱ ساعت کمتر از ۲ شبانه‌روز

(۱) ۱۳ ساعت کمتر از ۲ شبانه‌روز

(۴) ۱۱ ساعت بیش‌تر از ۲ شبانه‌روز

(۳) ۱۳ ساعت بیش‌تر از ۲ شبانه‌روز

۲۶۲- پنج متهم داریم که دقیقاً یکی دزد است. از این پنج تن، فقط دو تن راستگو هستند. دزد کیست؟

علی: بهرام دزد است.

بهرام: سیما دزد نیست.

سیما: دیانا دزد است.

دیانا: علی و فرهاد هیچ‌کدام دزد نیستند.

فرهاد: بهرام دروغ می‌گوید.

(۴) دیانا

(۳) سیما

(۲) بهرام

(۱) علی

۲۶۳- در یک بازی گل یا پوچ، حسین، علی و محمد دست‌های خود را مقابل رضا می‌گیرند تا او حدس بزند گل دست چه کسی است. البته رضا می‌تواند

از هر کدام بپرسد که گل دست اوست یا خیر. اگر کسی که گل را در دست خود دارد در دو مرتبه اول دروغ بگوید و بقیه همیشه راست بگویند، رضا

حداکثر با چند سؤال می‌تواند اطمینان حاصل کند گل دست چه کسی است؟

(۴) ۹

(۳) ۸

(۲) ۷

(۱) ۴

۲۶۴- شخصی می‌گوید برای آنکه عددی بر ۱۱ بخش‌پذیر باشد، کافی است عدد مجموع رقم‌های یکان و دهگان و صدگان آن بر ۱۱ بخش‌پذیر باشد،

هرچند این شرط لازم نیست. کدام گزینه استدلال این شخص را نقض می‌کند؟

۳۱۶۴ (۴)

۳۱۴۶ (۳)

۳۱۵۷ (۲)

۴۲۵۷ (۱)

۲۶۵- عدد یکان حاصل عبارت زیر کدام است؟

$$۱۷۱۷ + ۱۹۱۹ + ۲۱۲۱$$

۹ (۴)

۷ (۳)

۵ (۲)

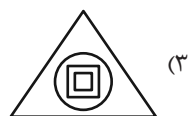
۱ (۱)

* در دو پرسش بعدی تعیین کنید جای خالی یا علامت سؤال را کدام شکل به درستی کامل می‌کند.

۲۶۶-

(۴)

(۳)

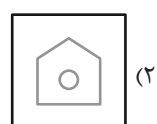
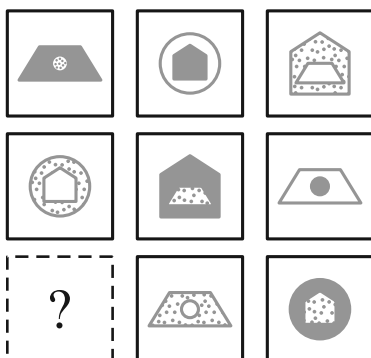

(۲)

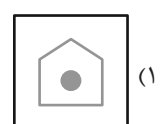

(۱)

۲۶۷-

(۲)

(۱)

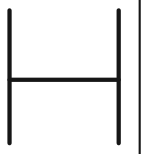
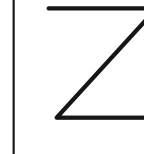

(۴)

(۳)

۲۶۸- در کدگذاری زیر، کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می گیرد؟

الف، ج	ب، ج	الف، د	الف، ج	ب، ج	؟

(۲) الف، د

(۱) الف، ج

(۴) ب، د

(۳) ب، ج

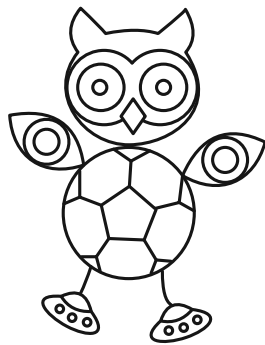
۲۶۹- چند دایره در شکل زیر هست؟

(۱) ۱۵

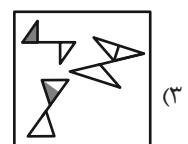
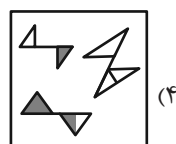
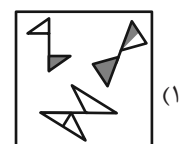
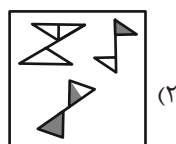
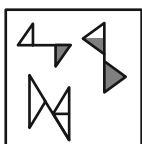
(۲) ۱۶

(۳) ۱۷

(۴) ۱۸

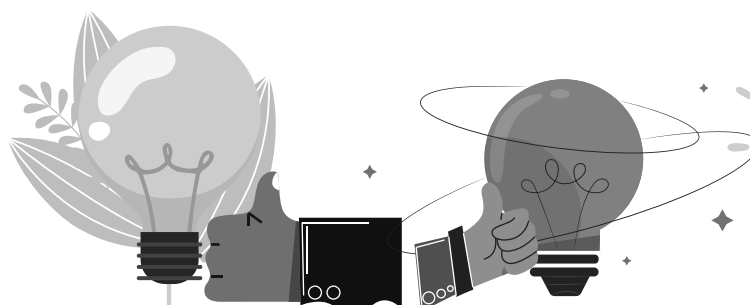
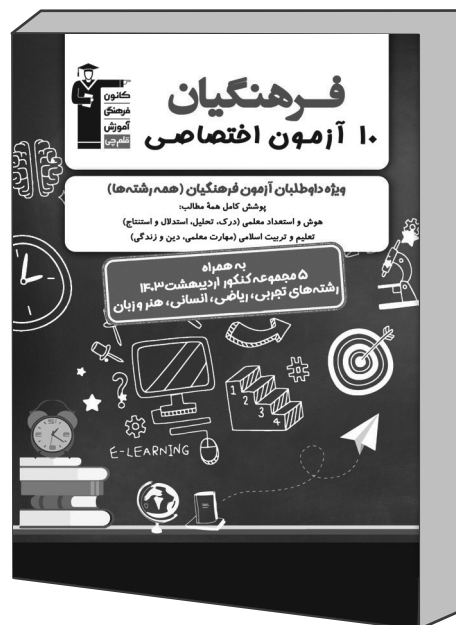

۲۷۰- در کدام گزینه همه اجزاء شکل روبه رو دیده می شود؟

منابع مناسب هوش و استعداد

دوره دوم

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۳۰ آبان ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(علی آزار)

موارد «الف» و «ت» صحیح هستند.

نماد ریاضی گزینه‌های «ب» و «پ» به صورت زیر هستند.

$$\text{گزینه «ب»} \rightarrow \frac{x}{4} + \sqrt{x} = \frac{x}{2}$$

$$\text{گزینه «پ»} \rightarrow 3(x+y)^2 > (x^2 + y^2)$$

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۲- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

از آنجا که استدلال معتبر است، بخش تالی مقدمه اول برابر نتیجه است و بخش مقدم مقدمه اول، مقدمه دوم خواهد شد. بنابراین:

$$2a + 6 = 30 \rightarrow 2a = 24 \rightarrow a = 12$$

$$3b + 6 = 24 \rightarrow 3b = 18 \rightarrow b = 6$$

$$\Rightarrow \frac{a}{3} > \frac{b}{2} \rightarrow \frac{12}{3} > \frac{6}{2} \rightarrow 4 > 3$$

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

چون ارزش گزاره دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ نادرست است، پس یکی از دو گزاره p و q درست و دیگری نادرست است. حال طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	ن	د	د	ن

پس تنها ترکیب فصلی دو گزاره همواره دارای ارزش درست است.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۸)

۴- گزینه «۱»

(رضا خان بابایی)

با توجه به داده‌های سؤال که $p \equiv T$ و $q \equiv F$ است، داریم:

$$(r \Rightarrow q) \Leftrightarrow (p \Leftrightarrow r)$$

$$(r \Rightarrow F) \Leftrightarrow (T \Leftrightarrow r)$$

↓

↓

هم‌ارز با r است هم‌ارز با $\sim r$ است

$$\sim r \Leftrightarrow r \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه تمرین ۲، صفحه ۱۱ کتاب درسی ۸ تا ۱۱)

۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

می‌دانیم همواره می‌توانیم به جای اثبات گزاره $(p \Rightarrow q)$ گزاره $(p \Rightarrow \sim q)$ را ثابت کنیم. لذا اگر گزاره‌های $a > b$ و $a^3 > b^3$ را به ترتیب p و q بنامیم نقیض p می‌شود: $a \leq b$ و نقیض q می‌شود: $a^3 \leq b^3$ لذا می‌توانیم به جای گزاره داده شده، گزاره $(a^3 \leq b^3 \Rightarrow a \leq b)$ را ثابت کنیم.

(استرالای ریاضی، صفحه ۱۶)

۶- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در مغالطه، مقدمه دوم تکرار بخش تالی مقدمه اول است که این اتفاق در

گزینه «۲» رخ داده است با توجه به آنکه:

$$\sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q \rightarrow (p \wedge q) \Rightarrow p \wedge \sim q$$

$$\frac{p \wedge \sim q}{p \wedge q}$$

(استرالای ریاضی، صفحه ۱۴)

۷- گزینه «۳»

(علی آزار)

$$\text{الف) } (p \Rightarrow q) \wedge r \equiv \underbrace{(F \Rightarrow T)}_T \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

$$\text{ب) } (\sim p \Rightarrow \sim q) \vee (q \Rightarrow p) \equiv (\sim F \Rightarrow \sim T) \vee (T \Rightarrow F) \equiv$$

$$\underbrace{(T \Rightarrow F)}_F \vee \underbrace{(T \Rightarrow F)}_F \equiv F$$

$$\text{پ) } (p \wedge q) \Leftrightarrow (q \Rightarrow p) \equiv \underbrace{(F \wedge T)}_F \Leftrightarrow \underbrace{(T \Rightarrow F)}_F \equiv T$$

$$\text{ت) } (p \vee q) \Leftrightarrow (p \wedge q) \equiv \underbrace{(F \vee T)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(F \wedge T)}_F \equiv F$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۹ و ۱۱)

۸- گزینه «۳»

(رضا خان بابایی)

مقدمه دوم و نتیجه از ترکیب شرطی مقدمه اول گرفته می‌شود، بنابراین:

$$\sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$$

$$\text{نتیجه: } p \Rightarrow q$$

$$\text{ترکیب فصلی: } (p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$$

در هم‌ارزی‌های کتاب آمده است: $(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q) \equiv T$ بنابراین این

عبارت همواره درست است.

ریاضی و آمار (۲) - سؤال‌های مشابه امتحانی

۱۱- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

عدد ۱۱۹ یک عدد مرکب است. بنابراین در بخش اول ترکیب دو شرطی باید عبارتی نادرست باشد تا ارزش کل گزاره نادرست شود.

گزینه‌های «۲، ۳ و ۴» هر سه صحیح هستند. اما گزینه «۱» نادرست است. چرا که عدد ۲، عدد اول است اما فرد نیست.

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه فعالیت صفحه ۸ کتاب درسی)

۱۲- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

طبق سؤال داریم:

$$(p \vee r) \Rightarrow q \rightarrow (F \vee r) \Rightarrow T \equiv T$$

به دلیل درستی تالی کل گزاره دارای ارزش درست است.

$$(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q \rightarrow (T \Rightarrow r) \Rightarrow F$$

$$\left\{ \begin{array}{l} r \equiv T \rightarrow (T \Rightarrow T) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F \\ r \equiv F \rightarrow (T \Rightarrow F) \Rightarrow F \equiv F \Rightarrow F \equiv T \end{array} \right\} \Rightarrow \sim r \quad \text{هم‌ارز}$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه تمرین ۲، صفحه ۱۱ کتاب درسی)

۱۳- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

طبق قانون داریم: $p \wedge (p \vee q) \equiv p$ اگر به جای عبارت $p \Rightarrow r$ در عبارت صورت سؤال s بگذاریم:

$$\sim p \vee r \equiv p \Rightarrow r \rightarrow (p \Rightarrow r) \wedge ((p \Rightarrow r) \vee q)$$

عبارت مدنظر هم‌ارز با $p \Rightarrow r$ می‌باشد $\Rightarrow s \wedge (s \vee q) \equiv s \rightarrow$

$$p \Rightarrow r \equiv p \Rightarrow \sim p$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، مشابه سؤالات امتحانات مدارس، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)

راه حل دوم: با توجه به جدول داریم:

p	q	$\sim q$	$p \wedge \sim q$	$p \Rightarrow q$	$(p \wedge \sim q) \vee (p \Rightarrow q)$
د	د	ن	ن	د	د
د	ن	د	د	ن	د
ن	د	ن	ن	د	د
ن	ن	د	ن	د	د

بنابراین این گزاره همواره درست است.

(استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷)

۹- گزینه «۴»

(مهمرب اسیری)

ابتدا با توجه به قانون تبدیل گزاره شرطی به فصلی داریم:

$$(\Box \Rightarrow \Delta) \equiv \sim \Box \vee \Delta$$

$$(\sim q \vee \sim r) \Rightarrow \sim (q \wedge r) \equiv \underbrace{\sim (\sim q \vee \sim r)}_{\text{قانون دمورگان}} \vee \sim (q \wedge r)$$

دمورگان:

$$\sim (\Box \vee \bigcirc) \equiv \sim \Box \wedge \sim \bigcirc$$

با قانون دمورگان داریم:

$$\equiv (q \wedge r) \vee \sim (q \wedge r)$$

همچنین می‌دانیم $\bigcirc \vee \sim \bigcirc \equiv T$ یعنی همواره درست است، پس گزاره همواره ارزش درست دارد:

$$(q \wedge r) \vee \sim (q \wedge r) \equiv T$$

حالا چون q ارزش درست دارد، تنها گزینه‌ای که قطعاً هم‌ارز گزاره بالاست (درست است)، گزینه «۴» است. (در ترکیب فصلی یک طرف درست باشد ارزش ترکیب کلاً درست می‌شود).

$$q \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

(گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در این استدلال هرکجا که بزرگتر بودن طرف چپ را بر هم بزنند سبب خطا در استدلال می‌شود. در گام ۱ از هر دو سمت مقداری مساوی کم می‌شود بنابراین بزرگتر بودن طرف چپ حفظ می‌شود. در گام دوم نیز اختلاف دوبرابر می‌شود اما در گام سوم با تقسیم بر عدد منفی $b-a$ طرف راست بزرگتر خواهد شد که خطای دانش‌آموز در گام سوم می‌باشد.

(استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۴- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

ترکیب شرطی زمانی نادرست است که مقدم آن درست و تالی آن نادرست باشد. در گزاره $q \Rightarrow \sim q$ هر دو بخش مانند هم هستند. بنابراین این گزاره همواره درست است.

گزاره دوم را می توان بدین شکل ساده کرد.

$$(r \vee \sim s) \wedge (r \vee s) \rightarrow r \vee (s \wedge \sim s)$$

عبارت $s \wedge \sim s$ همواره نادرست است. بنابراین ارزش گزاره به r بستگی دارد.

(گزاره ها و ترکیب گزاره ها، مشابه تمرین ۳ صفحه ۱۱ کتاب درسی)

۱۵- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

در ابتدا باید نقیض گزاره را به دست بیاوریم و سپس به نماد ریاضی تبدیل کنیم. نقیض بزرگتر، کوچکتر مساوی می باشد بنابراین نقیض گزاره برابر: «مکعب یک عدد، کوچکتر مساوی هفت برابر آن عدد به علاوه پنج است.»

در مرحله بعد به ترتیب جمله به زبان ریاضی تبدیل می کنیم.

$$\left. \begin{array}{l} x^3 = \text{مکعب عدد} \\ 7x + 5 = \text{هفت برابر عدد به علاوه ۵} \end{array} \right\} \Rightarrow x^3 \leq 7x + 5$$

(استرالای ریاضی، مشابه سؤال ۶ امتحان نهایی ۱۴۰۲، صفحه ۱۳)

۱۶- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

در قاعده قیاس استثنایی، مقدمه دوم همان بخش مقدم گزاره شرطی در مقدمه اول است و نتیجه، بخش تالی گزاره شرطی است. بنابراین تنها در گزینه «۴» این اتفاق افتاده است.

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس ۱۵ صفحه ۱۵ کتاب درسی، صفحه ۱۵)

۱۷- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

حالات کلی که می توان برای هر حرکت مجاز در نظر گرفت ۳ حالت است.

(۱) دو سکه به سمت رو شوند که در این صورت ۱ سکه به پشت می شود.

(۲) دو سکه به سمت پشت شوند که در این صورت ۴ سکه به پشت می شوند.

(۳) یک سکه به پشت و دیگری به سمت رو شود که در این حالت فرقی نمی کند.

بنابراین در ۳ حالت، خواسته سؤال محقق نمی شود و هرگز از ۱ به صفر کاهش نمی یابد.

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس ۲، صفحه ۱۵)

۱۸- گزینه «۴»

(عباس مالکی)

در قیاس استثنایی مقدمه دوم همان بخش مقدم گزاره شرطی در مقدمه اول هست بنابراین گزینه های «۱» و «۳» رد می شوند.

طبق مقدمه اول شرط رفتن به سطح ۲ نمره بالای ۶۰ هست در حالی که علی دقیقاً ۶۰ گرفته است. بنابراین نمی تواند در سطح ۲ ثبت نام کند.

(استرالای ریاضی، مشابه سؤال ۶ امتحان نهایی ۱۴۰۲، صفحه ۱۵)

۱۹- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

برای عکس نقیض کردن یک گزاره داریم:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

بنابراین علاوه بر جابه جا شدن p و q باید هر دو نقیض هم شوند؛ بنابراین گزینه «۳» صحیح می باشد.

(استرالای ریاضی، مشابه سؤال امتحانی مدرسه، صفحه ۱۶)

۲۰- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در زمانی که در حال حل کردن معادله هستیم، اجازه نداریم بر عبارتی که دارای متغیر است، تقسیم کنیم.

طبق نکته مذکور این استدلال در گام سوم دچار خطا شده است.

(استرالای ریاضی، مشابه کار در کلاس، صفحه ۱۷ کتاب درسی)

علوم و فنون ادبی (۲)

۲۱- گزینه «۴»

(سعید بهفری)

شعر از مولانا، سراینده دیوان شمس، است. وی از شاعران بزرگ سبک عراقی است.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»

تَی رَت را	شَن دَت یی	دو کَت را	شَن دَم نَم
-UU-	-UU-	-UU-	-UU-

گزینه «۲»: نمونه تشبیه‌های فشرده در ابیات: تیر تراشنده تویی، دوک تراشنده منم، ماه درخشنده تویی، تیر جفا

تشبیه‌های گسترده: من چو شب تیره‌برم، همچو زمین پی سپرم
گزینه «۳»: تَی / رَا / تَا / رَا / شَن / دَا / تَا / یی / دَوَا / کَا / تَا / رَا / شَن / دَا / مَ / نَم
(۸ هجای بلند و ۸ هجای کوتاه)

(ترکیبی)

۲۲- گزینه «۳»

(علی میراندلو)

ویژگی‌های زبانی گزینه «۳» از رودکی کاملاً مطابق با سبک خراسانی است از جمله کاربرد «همی» و فعل پیشوندی «فروگسلم».
در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: کاربرد بیشتر کلمات عربی نشان می‌دهد ابیات مربوط به سبک عراقی هستند.

(سبک عراقی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۳- گزینه «۲»

(علی میراندلو)

تشبیه‌های فشرده در ابیات:

گزینه «۱»: دهان تو میم است، میانت مویی است، موی میان

گزینه «۲»: بحر عشق

گزینه «۳»: زنگی شب، قفل سحر

گزینه «۴»: زلف تو دام [است] / خالت دانه [است]

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۴- گزینه «۳»

(اعظم نوری‌نیا)

در بیت این گزینه، سه تشبیه و در سایر گزینه‌ها، دو تشبیه وجود دارد.

گل روی، باغ جهان، دهن ما چو لب غنچه: ۳ تشبیه

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خار غم، گل رخ (رخ چون گل): ۲ تشبیه

گزینه «۲»: گل روی، [من] چون ابر بهاری: ۲ تشبیه

گزینه «۴»: گل روی، [من] چون بلبل: ۲ تشبیه

(تشبیه، مشابه امتحان نهایی، فروردین ۱۴۰۴، صفحه‌های ۵۲۶ و ۲۸)

۲۵- گزینه «۴»

(اعظم نوری‌نیا)

شمع رخ: تشبیه فشرده اضافی / [من] چو پروانه، پر باز کنم: تشبیه گسترده

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: من چون ساز گله دارم: تشبیه گسترده

گزینه «۲»: مرغ دل، قفس سینه، بلبل ساز: تشبیه فشرده اضافی

گزینه «۳»: تو گلبن ناز هستی: تشبیه فشرده غیر اضافی

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۶- گزینه «۱»

(ریحانه سادات طباطبایی)

الف) ۱ تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد: باغ عارض (وجه شبه: زیبایی)

ب) ۳ تشبیه بلیغ اضافی وجود دارد: زنگار تهازل، آیینۀ دل، زنگ تهمت

ج) ۱ تشبیه گسترده: مشبه: من / مشبه‌به: صُراحی / وجه شبه: جان خواهم فشاند /

چون: ادات تشبیه

د) ۱ تشبیه گسترده: گوزن آسا (ادات تشبیه: آسا)

ه) ۲ تشبیه بلیغ اسنادی: عرقت خوشۀ پروین [است] / رخت خرمن ماه [است]

(تشبیه، صفحه ۲۹)

۲۷- گزینه «۴»

(سعید بهفری)

روزم: مشبه، قیر: مشبه‌به (روزم [مانند] قیر شد).

دل: مشبه، تیر: مشبه‌به (دل [مانند] تیر شد).

[رنگ] رخ: مشبه، زعفران: مشبه‌به (رخ مثل رنگ زعفران)

من: مشبه، چنگ: مشبه‌به، چون: ادات تشبیه، خم داده / خمیده: وجه شبه

تن: مشبه، گور: مشبه‌به (تن [مانند] گور)

(تشبیه، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۲۸- گزینه «۲»

(ریحانه سادات طباطبایی)

مفهوم بیت این گزینه «بی توجهی به ستایش و طعنه مردم» است.

(مفهومی، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۴»

(مهمیر نورانی)

در گزینه «۴»: باور به اختیار دیده می‌شود. شاعر کسانی را که مقصر تنبلی‌های خود را، قضا و قدر می‌دانند، نکوهش می‌کند و آنان را نادان می‌داند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سکوت و فاش نکردن اسرار درون و گله‌مند نبودن از بخت ناخوشایند.

گزینه «۲»: آرزوی وصال و هم‌نشینی با معشوق.

گزینه «۳»: تسلیم‌پذیری در برابر اراده پروردگار.

(سبک عراقی، مشابه امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۳۰- گزینه «۱»

(مهمیر نورانی)

در بیت این گزینه، شاعر سختی فراق را با امید به وصال قابل تحمل می‌داند و می‌گوید چندان هم دشوار نیست اما در سایر ابیات، به سختی و رنج فراق و دوری از معشوق و عدم صبر و شکیبایی اشاره شده است.

(مفهومی، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه «۴»

(منبرمهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ابن‌نصر محمدفارابی در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد.

ج) مردم جامعه تغلب، دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند؛ ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.

د) مردم جامعه تغلب گمان می‌برند که فقط آنان خوشبخت، پیروز و مورد رشک دیگران‌اند و باید باشند و از همه جوامع دیگر برترند. آنها مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند. این‌گونه اندیشه‌ها در آنان حس خودخواهی را تقویت می‌کند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه ۱۹)

۳۲- گزینه «۴»

(منصوره مولایی)

غلبه نظامی گرچه به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی مورد تهاجم منجر می‌شود، اما لزوماً گسترش فرهنگی آنها را به دنبال نمی‌آورد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ایرانیان باستان فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.

گزینه «۲»: امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.

گزینه «۳»: قومی که مورد تهاجم نظامی قرار می‌گیرد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)،

برگرفته از سؤال ۱ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۳۳- گزینه «۲»

(سیدپارسا طبایی)

- امپریالیسم سیاسی با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
- در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، برگرفته از سؤال ۶ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۲۳)

۳۴- گزینه «۴»

(نازنین فاطمه هاپیلوصفاژاده)

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

گزینه «۲»: در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار (قدیم) ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

گزینه «۳»: کودتای انگلیسی سوم اسفند ۱۲۹۹ رضاخان و همچنین کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی، دو نمونه موفق از کودتاهای استعمار نو به شمار می‌روند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۳۵- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد نادرست:

الف) مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

ج) استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۳۶- گزینه «۳»

(تأثیرین فاطمه هاجیلو صفقازاره)

انواع استعمار	ابزارها	وضعیت استعمارگران یا مجریان
استعمار قدیم	ابزارهای نظامی و سیاسی: - اشغال نظامی - نسل کشی	استعمارگران آشکارند و حضور مستقیم دارند.
استعمار نو	ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی: - کودتای نظامی - اتکا کشور استعمارگر به قدرت اقتصادی خود - استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی - استفاده از دولت‌های دست‌نشانده در کشورهای مستعمره	استعمارگران پنهان‌اند، اما مجریان آشکار.
استعمارفرانو	بیش از ابزارهای سیاسی، نظامی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌شود.	استعمارگران و مجریان، هر دو پنهان‌اند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)، مشابه تمرین صفحه ۲۵ کتاب درسی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۳۷- گزینه «۴»

(زهره هاشمی قربانی)

- عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب‌ترین مخلوق خداوند است.

- دین اسلام با دعوت فراگیر خود، ایجاد یک فرهنگ جهانی را مورد توجه قرار داده است.

- اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام، اصول و ارزش‌های ثابتی است.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۲۷)

۳۸- گزینه «۴»

(ملیکا ذکری)

استبداد قومی با وجود اینکه دارای هویتی غیراسلامی بود به دلیل اینکه پیش‌توانه و پیشینه‌ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می‌کرد و می‌کوشید با رعایت ظواهر اسلامی،

ظاهر دینی خود را حفظ کند. در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه ۳۱)

۳۹- گزینه «۴»

(سیره‌نسرین نوربخش)

تشریح عبارت‌ها:

الف) در دوران خلافت، فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.

ب) در دوران خلافت، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای جاهلی دوباره در جامعه اسلامی نمایان شد و به تدریج قدرت در جامعه اسلامی را براساس روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای شکل داد.

ج) در سال نهم هجرت، گروه‌های مختلف برای پذیرش اسلام از سراسر شبه‌جزیره عربستان به مدینه آمدند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۴۰- گزینه «۲»

(تأثیرین فاطمه هاجیلو صفقازاره)

ناسیونالیسم، مجموعه‌ای از باورها و نمادها است که دلبستگی و تعلق خاطر به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق خاطر و وابستگی به چنین عناصری را، آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده هویت ملت‌ها می‌داند.

(نمونه‌های فرهنگ جهانی (۲)، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

روان‌شناسی

۴۱- گزینه «۳»

(فاطمه ابراهیمیان)

بررسی عبارت‌ها:

روان‌شناسی رشد تغییرات فرد را از زمان تشکیل نطفه تا زمان مرگ بررسی می‌کند، بنابراین جمله اول درست و جمله دوم نادرست است. رشد، جنبه‌های مختلفی دارد: جسمانی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و اخلاقی. بر همین اساس روان‌شناسی رشد، جنبه‌های مختلف رشد را بررسی می‌کند، بنابراین جمله سوم نادرست و جمله چهارم درست است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۴۲- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) بنیاد بد و تغییرناپذیری آن، به عامل وراثت اشاره دارد.
ب) اشاره به اثرپذیری سگ اصحاب کهف از آدم‌های خوب، به عامل محیطی اشاره دارد.
ج) اثرپذیری گل از گل به عامل محیطی اشاره دارد.
د) اثرپذیر نبودن سنگ به عامل وراثت اشاره دارد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سؤال ۳ الف امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳، صفحه ۳۹)

۴۳- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از عوامل مؤثر بر رشد وراثت است. عوامل وراثتی ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است. برخی از این صفات از بدو تولد در نوزاد ظاهر می‌شود.

گزینه «۲»: رشد یا پختگی به معنای آن دسته از تغییراتی است که به آمادگی زیستی وابسته است و با گذشت زمان، طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد.
گزینه «۳»: عوامل محیطی نیز می‌توانند تا حدودی بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارند.
گزینه «۴»: رشد یا پختگی، با توجه به برنامه زیستی نسبتاً مشترکی که میان انسان‌ها به وجود می‌آورد، باعث می‌شود که انسان‌ها برخی صفات را در سنین خاص نشان دهند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۴۴- گزینه «۲»

(ملیکا زاکری)

- یادگیری یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.
- رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی هستند، «رشد یا پختگی» نام دارد.
- مصراع «تربیت ناهل را چون گردکان بر گنبد است» بیانگر تأثیر عوامل وراثتی بر رشد است، چرا که بر عدم تأثیر تربیت (عامل محیطی) بر ناهلان (کسانی که ذاتشان بد است) تأکید دارد.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از فعالیت صفحه ۳۹ کتاب درسی، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

۴۵- گزینه «۱»

(مهمد عرفان فرهادی)

- طبق تعلیمات اسلام، کودک هفت سال اول، آقا و سرور است و در این دوره باید با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گیرد.
- دوره میان‌سالی (بزرگسال دوم) از ۴۰ تا ۶۵ سالگی است.
- در هفت سال سوم (وزیر و مشاور) فرد را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت می‌دهند.
- کودکان نوپا (کودکان ۱ تا ۳ ساله که تازه راه می‌افتند) در کودکی اول قرار می‌گیرند.

(روان‌شناسی رشد، برگرفته از سؤال ۱۰۲ کتاب پرکنار، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۴۶- گزینه «۱»

(کتاب اول)

عوامل مؤثر بر رشد قبل از تولد شامل سن مادر، کیفیت تغذیه مادر، فشار روانی، آلودگی محیطی، حالت‌های هیجانی مادر، آرامش به خصوص ارتباط معنوی با خالق هستی و استفاده از داروها است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۵)

۴۷- گزینه «۲»

(مفهم عرفان فرهادی)

کودکان قبل از دبستان پردازش ادراکی دارند، یعنی به ظاهر اشیاء و افراد توجه می‌کنند؛ به همین دلیل هدایای بزرگ کم‌ارزش را به هدایای کوچک پرازش ترجیح می‌دهند. در صورت سؤال مهر و مقایسه با هدیه خواهرش که کوچک و پرازش است، هدیه دوستش که بزرگ و کم‌ارزش است را ترجیح می‌دهد.

(روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۸)

۴۸- گزینه «۴»

(مفهم عرفان فرهادی)

تشریح عبارت‌ها:

- کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی همچون بالا رفتن از پله‌ها هستند سپس مهارت حرکات ظریف همچون بستن بند کفش را به دست می‌آورند. در صورت سؤال، حامد در حرکات درشتی مانند بالا و پایین پریدن مهارت پیدا کرده، اما در بستن بند کفشش که حرکت ظریفی است نتوانسته مهارتی کسب کند.

- کودکان در ۷ تا ۱۰ ماهگی می‌توانند توانایی «ایستادن با کمک» را کسب کنند.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

۴۹- گزینه «۳»

(ملیکا زاکری)

تشریح عبارت نادرست:

رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع‌تر، رشد یافته‌تر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- رشد هیجانی در کودکی، فرایندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجان‌های خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجان‌های اطرافیان اوست.

- بروز هیجانات مشروط به آگاهی فرد و رابطه دو طرفه کودک با دیگران است و کودکان، با دریافت واکنش دیگران، به هیجان‌های خود جهت می‌دهند.

- رشد هیجانی دوره کودکی در ابتدا، معطوف به هیجان‌های ساده است؛ یعنی بروز آن تحت تأثیر نظام پردازش‌های فردی نیست و غالباً به یک صورت پدیدار می‌شود؛ مانند ترس، خشم و محبت.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

۵۰- گزینه «۱»

(مفهم صیبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) درست است؛ انسان موجودی اجتماعی است و از بودن با دیگران لذت می‌برد. آگاهی انسان از این ویژگی مهم در فرایند رشد، به تدریج حاصل می‌شود و او را اجتماعی‌تر می‌کند.

ب) نادرست است؛ بازی موازی قبل از بازی گروهی است.

ج) نادرست است؛ کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. از آنجایی که نمی‌دانیم فرد مذکور در این عبارت در چه بازه سنی قرار دارد، نمی‌توانیم در مورد او قضاوتی داشته باشیم.

د) درست است؛ منظور از رشد درک اخلاقی همان انجام عمل اخلاقی است، هر چند ممکن است دلیل انجام عمل اخلاقی متفاوت باشد. مثلاً دلیل عمل اخلاقی در بازه‌های سنی گوناگون، متفاوت است.

(روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

عربی، زبان قرآن (۲)

۵۱- گزینه ۲»

(آرمین ساعرنده)

«كانت ... يَشْجَعْنَ الْآخِرِينَ»: دیگران را تشویق می کردند (رد سایر گزینه ها) / «تعليم اللّغة

العربية»: یاددهی زبان عربی (رد سایر گزینه ها) / «ملمعاتهن»: ملمعاتشان (رد گزینه ۱)

(ترجمه، صفحه ۱۸)

۵۲- گزینه ۴»

(کامران عبدالهی)

«قد يُفْتَشُّ ... عن»: گاهی دنبال ... می گردد (رد سایر گزینه ها) / «فلوات بعيدة»: بیابان هایی

دور (رد سایر گزینه ها) / «لِتَنْعَشَ رَوْحَهُ»: تا روحش را احیا کند (رد گزینه ۱)

(ترجمه، صفحه ۱۹)

۵۳- گزینه ۴»

(همیدرضا قانرازمینی)

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «عینی»: چشم

گزینه ۲: «يَصِيرُ»: می شود / «بعد أن يهجره»: (در این جا): پس از این که از او جدا شوند

گزینه ۳: «سَلَّ»: پیرس

(ترجمه، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۵۴- گزینه ۲»

(مهمدرضا سوری)

«شكوت»: گلایه کنی / «الوكنات»: لانه ها

(ترجمه، صفحه های ۱۸ و ۱۹)

۵۵- گزینه ۱»

(کتاب جامع)

«چرا»: لِمَ، لماذا (رد گزینه ۳) / «عارفان ... می گردند»: يبحث العرفاء (رد گزینه های

۲ و ۴) / «در تاریکی ها»: في الظلمات (رد گزینه های ۳ و ۴) / «چشمه زندگی»: عين الحياة (رد گزینه ۲)

(تعریب، صفحه ۱۹)

۵۶- گزینه ۳»

(آرمین ساعرنده)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «آرام باش و دشنام گوی خود را برای رضای خداوند،

خوار رها کن.»

مفهوم عبارت صورت سؤال و بیت گزینه ۳: هر دو به عدم مقابله به مثل در مقابل

فرد دشنام گو اشاره دارند.

(مفهومی، صفحه ۱۰)

۵۷- گزینه ۲»

(مهران سعیدنیا)

ترجمه عبارت: «استخوان پوسیده (رُفَات) انسانی قدیمی را در بیابان نزد صخره

بزرگی دیدم.»

(واژگان، برگرفته از امتحانات مدارس، صفحه ۱۹)

۵۸- گزینه ۲»

(افشین کرمیان فرد)

ترجمه عبارت: «گونه: صرفاً عضوی از جسم برخی از جسد های انسانی است.»

(نادرست است.)

(واژگان، برگرفته از تمرین اول، صفحه ۱۰)

۵۹- گزینه ۴»

(آرمین ساعرنده)

«المؤمنين» معرب است نه مبنی!

(تفلیل صرفی و محل اعرابی، صفحه ۱۳)

۶۰- گزینه ۲»

(آرمین ساعرنده)

در این گزینه «المسجد» اسم مکان است نه «الحرام»!

(قواعد، برگرفته از تمرین چهارم، صفحه ۱۱)

تاریخ (۲)

۶۱- گزینه «۱»

(پوار پللیان)

شبه‌جزیره عربستان با آب و هوایی گرم و خشک، در جنوب و جنوب غربی فلات ایران قرار دارد.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۰)

۶۲- گزینه «۲»

(مهری کردان)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) تجارت با سرزمین‌های مجاور عربستان از اهمیت فراوانی برخوردار بود.
د) برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی مردم عرب در دوران جاهلیت، شعر و شاعری بود.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۲)

۶۳- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

هم‌زمان با ظهور اسلام، بیشتر ساکنان شبه‌جزیره عربستان، به ویژه اهالی شهر مکه، بت‌پرست بودند. آنان بت‌های سنگی و چوبی متعددی را می‌پرستیدند و قربانی‌ها و نذرهای فراوانی را به آنها تقدیم می‌کردند.

(اسلام در مکه، صفحه ۲۳)

۶۴- گزینه «۲»

(مهری کردان)

پیامبر اکرم (ص) در چهل سالگی در غار حرا به پیامبری برگزیده شد. با نزول نخستین آیات قرآن (سوره علق) رسالت ایشان آغاز شد.

دعوت خاص و محدود: در آغاز پیامبر مأمور شد دعوت خویش را تنها در جمع نزدیک‌ترین خویشان و افراد مورد اعتماد مطرح کند؛ نه به طور عمومی. در این دوره افرادی چون حضرت خدیجه (س)، حضرت علی (ع) و ابوبکر و زیدبن حارثه، از نخستین ایمان‌آوردندگان بودند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۶۵- گزینه «۱»

(یاسین ساعری)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسید که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است؛ اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک، متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است. برخی آیات قرآن بیانگر آن است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و بازرگانان قریش از سود هنگفتی که از تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک کسب می‌کردند، محروم بمانند.

ج) بنی‌هاشم برای کاهش آثار مخرب معاهده تحریم اجتماعی و اقتصادی، به شعب ابی‌طالب در اطراف مکه پناه بردند و حدود سه سال در آنجا ماندند.

(اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۶۶- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

با تشدید آزار و جسارت مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبه‌رو شد؛ در چنین شرایطی بود که اندیشه هجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. از این رو، رسول خدا در جست‌وجوی یافتن مردمانی که آمادگی بیشتری برای پذیرش اسلام داشته باشند، راهی شهر طائف شد.

(اسلام در مکه، برگرفته از سؤال ۱۴۱ کتاب جامع، صفحه ۲۹)

۶۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ساکنان شهر یثرب در دوران جاهلیت، شامل دو گروه یهود و عرب بودند.
ب) یثربیان برخلاف مکیان، روابط تجاری و سیاسی گسترده‌ای با قبایل و ساکنان دیگر شهرها و مناطق عربستان و کشورهای همسایه نداشتند.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۶۸- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

– مهم‌ترین اقدام پیامبر برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام: پیمان‌نامه عمومی مدینه

– بیعت کردن ۱۲ مرد یثربی در هنگام انجام مراسم حج: پیمان عقبه اول
– مهاجران بی‌ضاعتی که در کنار مسجد مدینه اقامت گزیدند: اهل صُفّه
– به وجود آمدن پایگاه امن و مطمئن برای مسلمانان در یثرب در نتیجه آن:

پیمان عقبه دوم

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه،

برگرفته از سؤال ۳ امتحان نوبتی ۱۴۰۳، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

۶۹- گزینه «۲»

(پوار پللیان)

سردسته منافقان، عبدالله بن ابی بود که در جنگ‌های أحد و تبوک به همراه یارانش از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بزرگترین و سرسخت‌ترین دشمنان دعوت اسلامی، مشرکان بودند.
گزینه «۳»: مشرکان در جنگ أحد به موفقیتی نسبی دست یافتند؛ اما در جنگ خندق یا احزاب با وجود اینکه تمام نیرو و امکانات مادی و معنوی خود را بسیج کرده بودند، ناکام ماندند. پس، نتیجه این دو جنگ یکسان نبود.

گزینه «۴»: عبدالله بن ابی، سردسته منافقان پس از پیروزی مسلمانان در جنگ بدر اظهار مسلمانی کرد.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۷۰- گزینه «۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

رسول خدا (ص) در واپسین روزهای زندگانی خود دستور داد سپاه اسلام، برای مقابله با تهدیدات رومیان، به سوی سرحدات شام حرکت کند و اسامه بن زید را که در آغاز جوانی بود به فرماندهی آن سپاه منصوب کرد؛ اما به دلیل مخالفت برخی از صحابه، این دستور پیامبر در زمان حیات آن حضرت اجرا نشد.

(امت و حکومت نبوی (ص) در مدینه،

برگرفته از سؤال امتحانی مدرسه، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

جغرافیا (۲)

۷۱- گزینه «۴»

(مفهرموری یعقوبی)

منطقه «A-B» یک ناحیه قطبی و منطقه «X-Y» ناحیه استوایی است.

مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در مدار ۶۰ درجه (ناحیه قطبی)، تقریباً نصف منطقه استوایی است که در گزینه «۴» برعکس ذکر شده است.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۳)

۷۲- گزینه «۲»

(مفهرموری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد، به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

ب) فشار هوا به وسیله فشارسنج اندازه‌گیری می‌شود و واحد اندازه‌گیری آن هکتوپاسکال است.

ج) بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود و بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۴)

۷۳- گزینه «۳»

(مفهرموری یعقوبی)

جبهه‌ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آنها را از هم جدا می‌کنند.

وقتی در یک ناحیه، دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می‌آید.

برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می‌شود. (این شرط ذکر نشده است و چنین برداشت می‌شود که همیشه برخورد توده‌های هوا با یکدیگر، بارندگی را در پی خواهد داشت.)

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۵)

۷۴- گزینه «۴»

(مهبیه مهبی)

در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی تا مرز منطقه معتدله شمالی و جنوبی) هوا سرد و سنگین می‌شود «الف»،

فرومی‌نشینند «ب» و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد «ج».

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۷۵- گزینه «۳»

(پوار بلبلیان)

تشریح عبارت‌ها:

الف) بارندگی کوهستانی (ناهمواری): نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند. در نتیجه توده هوا در امتداد دامنه کوه (به صورت عمودی) به طرف قله بالا می‌رود.

ب) بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی): بیشتر در محل جبهه‌های هوا به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

ج) بارندگی همرفتی: توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود که بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع هستند.

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤال ۹ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۲۷)

۷۶- گزینه «۱»

(موری کاردران)

C: معتدل

E: بسیار سرد (قطبی) و نامناسب برای رویش گیاه

B: خشک و نامناسب برای رویش گیاه

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۲۸)

۷۷- گزینه «۱»

(مفهرموری یعقوبی)

بیابان‌ها از نظر دما به دو گروه تقسیم می‌شوند:

۱) بیابان‌های گرم: بیابان استرالیا، بیابان تار، بیابان نامیب، بیابان آتاکاما

۲) بیابان‌های سرد: بیابان گبی، بیابان ترکستان، بیابان تکه ماکان، بیابان پاتاگونی

نکات مهم درسی:

به نقشه پراکندگی بیابان‌های مهم جهان، توجه شود.

(نوامی آب و هوایی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۷۸- گزینه «۲»

(موری کاردران)

بیابان‌های سرد عمدتاً در عرض‌های جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند.

بارندگی سالانه بیابان‌ها کمتر از ۵۰ میلی‌متر است.

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤال ۱ امتحان نهایی ۱۴۰۳، صفحه ۳۳)

۷۹- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح موارد نادرست:

در منطقه جنب حاره‌ای، توده‌های هوا در حوالی مدارهای رأس السرطان و رأس الجدی فرو می‌نشینند و منطقه پرفشار را به وجود می‌آورد (نادرستی عبارت «ج»). در نتیجه، کمربند بیابانی کره زمین در اطراف این دو مدار در سه قاره گسترده شده است. (نادرستی عبارت «الف».)

(نوامی آب و هوایی، برگرفته از سؤالات امتحانی مدارس، صفحه ۳۴)

۸۰- گزینه «۲»

(یاسین ساعری)

دوری از منابع رطوبت:

برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آنها جلوگیری می‌کنند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی یا تکه ماکان.

گزینه «۲»، مربوط به عامل استقرار مرکز پرفشار است و برای بیابان‌های آتاکاما در آمریکای جنوبی و نامیب در آفریقا صادق است.

(نوامی آب و هوایی، صفحه ۳۴)

فلسفه

۸۱- گزینه ۲»

(موسی سپاهی)

آموختن منطق دارای فوایدی است که یکی از آنها توانایی تشخیص مغالطه‌ها و خارج کردن آنها از باورها است. فلسفه از این توانایی منطق کمک می‌گیرد تا اندیشه‌های فلسفی درست از تفکرات غلط تشخیص داده شود. فیلسوفان می‌کوشند تا با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق ارائه دهند.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۸۲- گزینه ۴»

(موسی سپاهی)

متفکران و اندیشمندان، عادات و افکار بدون پشتوانه عقلی و منطقی را که توسط مردم پذیرفته شده‌اند، نقد و بررسی عمیق کرده و سعی در روشن کردن اذهان مردم دارند، اما مردم در ابتدا نسبت به سخنان متفکران مقاومت نشان می‌دهند و سپس با گذشت زمان و تلاش متفکران حقیقت به تدریج آشکار می‌شود. پس موضوع «مقاومت در برابر حقیقت» در «رهایی از عادات غیرمنطقی» صورت می‌گیرد و در دستیابی به این فایده، نقش متفکران، پررنگ‌تر است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۸۳- گزینه ۲»

(مهمر قاسمی)

تشریح گزینه نادرست:

اندیشیدن فیلسوفانه، تفکر کردن و رسیدن به درک عمیقی از همین باورهای مربوط به زندگی است؛ نه الزاماً مسائل اساسی مربوط به وجود و هستی.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۸۴- گزینه ۱»

(مهمر قاسمی)

آزاداندیشی به معنای رسیدن به حقیقت و باورهای درست نیست؛ یعنی ممکن است حتی ما آزاداندیش باشیم و خودمان بدون تعصب و عادت باورهایی را با دلیل بپذیریم اما چون به هر جهت ممکن است دلبلمان نادرست باشد، به باور درستی نرسیم. پس آزاداندیشی با رسیدن به حقیقت متفاوت است.

(فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

۸۵- گزینه ۱»

(نازنین خاتمه هافیلو مصفا زاده)

غار، نمادی از ناآگاهی، جهل، تعصبات و عادات ما است که گرفتار آنها می‌شویم و نمی‌توانیم حقیقت را ببینیم. همچنین، غار می‌تواند نمادی از جهان غیرحقیقی (مانند عالم طبیعت) باشد که ظواهر و سایه‌های چیزها (نه حقیقت چیزها)، در آن قابل مشاهده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «شخص تنومند، نمادی از عقل و تفکر فلسفی است که باعث می‌شود فرد از زندان تعصبات و عادات، رهایی یافته و به حقیقت دست یابد.

گزینه ۳: «زندانیان به بندکشیده شده، تنها نماینده انسان‌های گرفتار در تعصبات هستند؛ زیرا انسان‌ها تنها موجودات دارای آگاهی هستند، پس

تنها همان‌ها می‌توانند در بند تعصب و ناآگاهی، گرفتار بیایند.

گزینه ۴: «نور بیرون غار، [خورشید] عامل شناخت حقیقی اشیا است.

(فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۸۶- گزینه «۳»

(تأزنین خاطمه عابیلوصفا؛ زاده)

وقتی زندانیان در بند، به شناختی که شخص بیرون رفته از زندان به دست آورده، می‌خندند و آن را اشتباه تلقی می‌کنند، یعنی اینکه آن شناخت و آگاهی‌ها به نظرشان ناپذیرفتنی است و در چارچوب و محدوده پذیرش و بینش آنان قرار ندارد. به همین خاطر می‌گویند او از غار بیرون رفت و با خراب شدن و از دست دادن بینایی‌اش برگشت.

(فلسفه و زندگی، براساس «بررسی» صفحه ۲۶ کتاب «درسی، صفحه ۲۵»)

۸۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد دیگر:

(الف) دگرگونی، قانون زندگی و قانون کائنات است. (اندیشه هراکلیتوس)

(د) پیش‌بینی کرد که در سال ۵۸۵ پیش از میلاد، خورشیددگرگونی رخ می‌دهد. (عمل تالس)

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۸۸- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

- براساس نظر هراکلیتوس، وجود اضداد است که جهان را می‌سازد و گریزی از ستیز و تضاد نیست.

- ارسطو درباره فیثاغورس و پیروان او می‌گوید که نخستین کسانی بوده‌اند که خود را وقف ریاضیات کرده و باعث پیشرفت آن شده‌اند.

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس سؤال ۱۸۲ کتاب «تکرار فلسفه، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۲»)

۸۹- گزینه «۲»

(کنکور سراسری تیر ۱۴۰۳؛ پاکمی تغییر (گزینه ۳ تغییر یافته))

بی‌تردید هرچا تمدنی شکل گرفته، کسانی هم بوده‌اند که درباره اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم. برخی از تمدن‌ها آن قدر قدیمی‌اند که در اثر گذر زمان و آمودشد حوادث، آثار تمدنی آن‌ها از بین رفته است.

همین قدر می‌دانیم که تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است. با توجه به این دلایل، اطلاعات امروز ما به هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما فقط می‌توانیم گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

(آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۹۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

در آغاز شکل‌گیری فلسفه، آنچه بیش از هر چیز، ذهن اندیشمندان را به خود مشغول می‌کرد، دگرگونی‌هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می‌داد.

(آغاز تاریخی فلسفه، براساس سؤال ۲ بخش (ج) امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۳، صفحه ۳۰)

دفترچه پاسخ

عمومی یازدهم انسانی

۳۰ آبان ۱۴۰۴

مراحان

فارسی (۲)	سعید جعفری، محسن فدایی، حمیدرضا کرمی، الهام محمدی، آرش مرتضایی فر
دین و زندگی (۲)	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمد مهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
(بان انگلیسی (۲)	رحمت الله استیری، فاطمه حاجیلو صفازاده، آرمین رحمانی، بیتا قربان پور

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس و گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	گروه مستندسازی
فارسی (۲)	آرش مرتضایی فر	محسن اصغری	—	الناز معتمدی، محسن جمشیدی، مهدی یعقوبیان
دین و زندگی (۲)	محمد مهدی مانده علی	امیرمهدی افشار یاسین ساعدی	محمدفرحان فخاریان	محمدصدرا پنجه پور، یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
دین و زندگی اقلیت	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
(بان انگلیسی (۲)	بیتا قربان پور	طاها اصغریان، محدثه مرآتی	—	زهره فلاحتی، علیرضا رمضانزاده، سپهر اشتیاقی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رئوفی
صفحه آرا	سحر ایروانی
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

فارسی (۲)

۱۰۱- گزینه «۴»

(آرش مرتضایی فر)

«تفریط»: کوتاهی کردن در کاری

(واژه، ترکیبی)

۱۰۲- گزینه «۳»

(سعید جعفری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: غلط ← غلت

گزینه «۲»: ذره‌پوش ← زره‌پوش

گزینه «۴»: خُرد ← خُرد

(املا، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۳»

(همیدرضا کرمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فتحعلی شاه

گزینه «۲»: میرزا عیسی

گزینه «۴»: حاج آقا کرامت

(دستور، صفحه ۳۳)

۱۰۴- گزینه «۴»

(مفسر خرابی- شیراز)

ترکیب اضافی: پهلوی کشور

ترکیب‌های وصفی: یک قرن، اختلافات داخلی، جنگ‌های داخلی،

این کشور

(دستور، صفحه ۳۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(آرش مرتضایی فر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرد زعفران‌رنگ: استعاره از اشعه خورشید / زعفران‌رنگ:

تشبیه (رنگی مثل رنگ زعفران)

گزینه «۲»: دامن شام: اضافه استعاری / خونا ب شفق: اضافه تشبیهی

گزینه «۳»: روی روز و دامن شب: اضافه استعاری

گزینه «۴»: دریای خون: استعاره از حالت سرخی غروب / آفتاب

خویشتن: تشبیه

(آرایه، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۰)

۱۰۶- گزینه «۱»

(آرش مرتضایی فر)

تشبیه در سایر عبارات:

الف) لاک سیاست

ب) کوره تحولات

د) پیلۀ خوش‌گذرانی‌ها

(آرایه، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

۱۰۷- گزینه «۴»

(سعید جعفری)

قالب اشعار، «چهارپاره» یا «دو بیت پیوسته» است.

(دستور، صفحه‌های ۲۸ و ۳۲)

۱۰۸- گزینه «۴»

(همیدرضا کرمی)

در گزینه‌های «۱» تا «۳»، «سرو» نماد «آزادگی» است اما در

گزینه «۴»، نماد بلندقامتی است.

(مفهومی، صفحه ۳۳)

۱۰۹- گزینه «۴»

(مفسر فراهی - شیراز)

عبارت مذکور در توصیف سنت‌گرایانی است که افکار پوسیده و کهنه دارند و با افکار نو و مدرنیته مخالفت می‌کنند.

(مفهوم ۳، صفحه ۴۲)

۱۱۰- گزینه «۴»

(الهام ممدری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم: استقامت و پایداری

گزینه «۲»: فرصت بده تا غزل بعد: درخواست فرصتی کوتاه

گزینه «۳»: در غیرت ما نیست: حمیت و مردانگی

(مفهوم ۳، صفحه ۴۸)

دین و زندگی (۲)

۱۱۱- گزینه «۴»

(مرتضی ممسنی کبیر)

پویایی و روزآمدبودن دین اسلام: دینی می‌تواند برای همیشه ماندگار بماند که بتواند به همه سؤال‌ها و نیازهای انسان‌ها در همه مکان‌ها و زمان‌ها پاسخ دهد. دین اسلام ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد.

(درس ۳، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مرتضی ممسنی کبیر)

در عصر نزول قرآن با این‌که مردم حجاز سطح فرهنگی پایینی داشتند، آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه زندگی را دریافت کند و به کمک آن، پاسخ نیازهای فردی و اجتماعی خود به دست آورد. به همین جهت می‌بینیم با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران، عراق، مصر و شام نهضت علمی و فرهنگی بزرگی آغاز شد و دانشمندان و عالمان فراوانی ظهور کردند.

(درس ۳، صفحه ۲۹)

۱۱۳- گزینه «۱»

(مرتضی ممسنی کبیر)

خداوند در قرآن کریم، پیامبر اکرم (ص) را «خاتم‌النبین» معرفی می‌کند «ولکن رسول‌الله و خاتم‌النبین: بلکه [او] فرستاده خدا و پایان‌بخش پیامبران است». پیامبر اکرم (ص) نیز در اجتماعات مختلف، خود را به عنوان آخرین پیامبر الهی معرفی می‌کرد تا پس از ایشان کسی ادعای پیامبری نکند، یا اگر ادعا کرد، مردم فریب او را نخوردند و بدانند که او پیامبر واقعی نیست.

(درس ۳، صفحه ۲۸)

۱۱۴- گزینه «۳»

(غردین سماقی)

اگر کسی به آخرین پیامبر الهی ایمان بیاورد، در واقع به تمام پیامبران سابق نیز ایمان آورده است.

(درس ۳، صفحه ۳۳)

۱۱۵- گزینه «۳»

(غزنین سماقی)

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر آن است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد.

(درس ۳، صفحه ۳۳)

۱۱۶- گزینه «۱»

(مفسر بیاتی)

شاعر در این بیت به اُمّی بودن پیامبر (ص) اشاره می‌کند که با آیه «و ما کنت تتلوا من قبله من کتاب و لا تخطه بيمينک اذا لارتاب المبتلون: و پیش از آن، هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود، آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت، کجروان به شک می‌افتادند.» ارتباط مفهومی دارد.

(درس ۴، صفحه‌های ۴۰ و ۴۸)

۱۱۷- گزینه «۳»

(مفسر بیاتی)

حضرت عیسی (ع) نیز در زمانی مبعوث شد که برخی شاخه‌های علم، مانند پزشکی پیشرفت زیادی کرده بود. معجزه حضرت عیسی (ع) نیز بیشتر در همین راستا قرار گرفت. قرآن کریم از زبان حضرت عیسی می‌فرماید:

«... و أُبرئُ الاکمه و الابرص و اُحی الموتی باذن الله: و کور مادرزاد را و برص‌گرفته را شفا می‌دهم و به فرمان خدا مردگان را زنده می‌کنم.»

(درس ۴، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۱۸- گزینه «۴»

(مفسر بیاتی)

معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای مردم تمامی دوران‌ها تا روز قیامت خواهد بود، باید به گونه‌ای باشد که هم مردم زمان خودش و هم آیندگان معجزه بودن آن را تأیید کنند.

(درس ۴، صفحه ۴۲)

۱۱۹- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

قرآن کریم از نظر محتوا و مطالب آن ویژگی‌هایی دارد که نشان می‌دهد از قلم هیچ اندیشمندی تراوش نکرده است، چه رسد به شخصی که قبل از آن، چیزی ننوشت و آموزشی ندیده است. این جنبه از اعجاز برای کسانی که زبان قرآن را نمی‌دانند و فقط از ترجمه‌ها استفاده می‌کنند نیز قابل فهم و ادراک است.

(درس ۴، صفحه ۴۵)

۱۲۰- گزینه «۱»

(میثم هاشمی)

امام باقر (ع) می‌فرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش [قرآن] آورده است.» که این حدیث به جامعیت و همه‌جانبه بودن از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم اشاره دارد.

(درس ۴، صفحه ۴۶)

۱۲۱- گزینه «۱»

(مرتضی ممسنی کبیر)

از بیت «وز ایشان سید ما گشته سالار / هم او اول هم او آخر در این کار» مفهوم خاتمیت پیامبر اکرم (ص) برداشت می‌گردد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۳۱)

۱۲۲- گزینه «۳»

(مرتضی ممسنی کبیر)

یکی از عوامل ختم نبوت، پویایی و روزآمدبودن دین اسلام است که یکی از ویژگی‌های آن «وجود قوانین تنظیم‌کننده» می‌باشد. در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است و بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل می‌کنند. به طور مثال پیامبر (ص) فرموده است: «لاضرر و لا ضرار فی الاسلام: اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.»

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲۶ امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۴ انسانی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۱)

۱۲۳- گزینه «۲»

(محمّد مهری مانده‌علی)

آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی: پایین بودن سطح درک انسان‌ها و عدم توانایی آنان در گرفتن برنامه کامل زندگی از عوامل تجدید نبوت بود.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۲۹)

۱۲۴- گزینه «۳»

(غزدرین سماقی)

با توجه به مفاد آیه «و من یتنغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین: هرکس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.» پیروی از سایر ادیان و آیین‌ها با وجود اسلام، پذیرفتنی نیست.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۳۳)

۱۲۵- گزینه «۲»

(محمّد مهری مانده‌علی)

قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می‌خواند و اندیشمندان اسلامی آن را «معجزه» می‌نامند؛ زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار می‌شود.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدرّس، صفحه ۴۱)

۱۲۶- گزینه «۱»

(ممسن بیاتی)

اعجاز لفظی: خداوند قرآن کریم را با همین حروف و کلماتی که در دسترس بشر است، نازل کرده است تا به بهترین وجه معنای مورد نظر را برساند و دل‌های آماده را به سوی حق جذب کند. همین زیبایی لفظی سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده‌اند.

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۱۶ امتحان نهایی فرداد ۱۴۰۴ انسانی، صفحه ۴۴)

۱۲۷- گزینه «۲»

(مفسر بیاتی)

خداوند برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره‌های قرآن را هم به آن‌ها داده است: «ام یقولون افتراه قل فأتوا بسورة مثله: آیا می‌گویند: او به دروغ آن [قرآن] را به خدا نسبت داده است؟ بگو: اگر می‌توانید یک سوره همانند آن را بیاورید.»

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۳۲)

۱۲۸- گزینه «۴»

(میثم هاشمی)

آیه «وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ» و آسمان را با قدرت خود برافراشتیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم، به انبساط جهان از جنبه ذکر نکات علمی بی‌سابقه اشاره دارد.

قرآن کریم در آیات خود به حرکت زمین اشاره می‌کند که از آن جمله تشبیه زمین به ذلول است. ذلول به شتری گفته می‌شود که به گونه‌ای حرکت می‌کند که سوار خود را نمی‌آزارد. تشبیه زمین به «ذلول» به خوبی به حرکت هموار و همراه با آرامش زمین اشاره دارد.

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۳ امتحان نهایی فروردین ۱۴۰۳، صفحه ۳۷)

۱۲۹- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

- قرآن کریم به برخی نکات علمی اشاره می‌کند که در تمام دنیای آن روز بی‌سابقه بود و بعدها به مرور زمان توسط دانشمندان کشف گردید، اشاره به این قبیل نکات علمی گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه، سخن گفته است.

- جامعیت و همه‌جانبه بودن: با وجود این که قرآن کریم چهارده قرن پیش نازل شده، اما در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت به سوی کمال بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است.

- قرآن کریم نه تنها از فرهنگ جاهلی تأثیر نپذیرفت، بلکه به شدت با آداب جاهلی و رسوم خرافی آن مبارزه کرد و به اصلاح جامعه پرداخت که این موضوع مربوط به تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت است.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۳۶)

۱۳۰- گزینه «۲»

(میثم هاشمی)

آیه «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» به انسجام درونی در عین نزول تدریجی قرآن کریم اشاره دارد.

(درس ۳، تدبر در قرآن، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

زبان انگلیسی (۲)

۱۳۱- گزینه «۳»

(فاطمه هابیلو صفازاده)

ترجمه جمله: «معلم من سخت‌کوش است چرا که او همیشه درس‌ها را بادقت آماده می‌کند و تکالیفمان را به‌موقع بررسی می‌کند.»

نکته مهم درسی: دقت کنید فعل به کار رفته بعد از جای خالی

یک فعل مفرد است در نتیجه نیاز به فاعل مفرد داریم (رد)
گزینه‌های «۱ و ۲». ضمناً با توجه به این که در ادامه جمله از
"our homework" (تکالیف ما) استفاده شده است، قطعاً
نمی‌توانیم از "its" که نشان‌دهنده مالکیت برای اشیا یا حیوانات
است، استفاده کنیم. (رد گزینه «۴»)

(گراهر)

۱۳۲- گزینه «۲»

(فاطمه فاطمه صفارزاده)

ترجمه جمله: «آن پرندۀ آواز نمی‌خواند اما هرروز صبح به زیبایی
در آسمان پرواز می‌کند.»

نکته مهم درسی: برای اشاره به حیوانات از ضمیر "it"
استفاده می‌کنیم. ضمناً دقت کنید که چون اشاره به یک پرندۀ
داریم از فعل مفرد استفاده می‌کنیم نه فعل جمع (رد سایر
گزینه‌ها).

(گراهر)

۱۳۳- گزینه «۱»

(رحمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «او سرانجام یک بلیت قطار به [مقصد] پاریس خرید،
به امید این‌که این سفر، سلامتی‌اش را بهبود بخشد.»

(۱) بلیت

(۲) واژه‌نامه، فرهنگ لغت

(۳) تکیه (در تلفظ)

(۴) مکالمه

(واژگان)

۱۳۴- گزینه «۲»

(بیثا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «بازید از موزه هزینه زیادی نداشت، بنابراین تصمیم
گرفتیم بعدازظهر را آنجا بگذرانیم.»

(۱) خرید کردن

(۲) هزینه داشتن

(۳) تلفظ کردن

(۴) افتادن

(واژگان)

۱۳۵- گزینه «۳»

(بیثا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «دانش‌آموزان فردا پروژه گروهی‌شان را آغاز خواهند
کرد و تلاش خواهند کرد همه کارها را قبل از امتحان نهایی تمام
کنند.»

(۱) خوابیدن

(۲) آواز خواندن

(۳) آغاز کردن

(۴) خندیدن

(واژگان)

۱۳۶- گزینه «۴»

(بیثا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «او نتوانست شغل مناسبی در آن حوالی پیدا کند،
بنابراین تصمیم گرفت در شهر دیگری دنبال آن بگردد.»

(۱) قوی

(۲) مهربان

(۳) سریع

(۴) مناسب

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

زبان چیزی فراتر از یک راه ارتباطی است. زبان حامل تاریخ، فرهنگ و سنت‌ها از نسلی به نسل دیگر است. با این حال، امروزه بسیاری از زبان‌های دنیا در حال محوشدن هستند. این‌ها زبان‌های در معرض خطر نابودی نامیده می‌شوند. وقتی آخرین گویشور یک زبان از دنیا می‌رود، آن زبان برای همیشه از دست می‌رود. این خطرناک است؛ زیرا مردم آهنگ‌ها، داستان‌ها و نیز طرز فکریایی را که فقط در آن زبان وجود دارند از دست می‌دهند.

زبان‌های در معرض خطر نابودی اغلب توسط گروه‌های کوچکی از افراد که دور از شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند، صحبت می‌شوند. کودکان این جوامع معمولاً به مدرسی می‌روند که فقط زبان ملی در آن تدریس می‌شود. در نتیجه، آن‌ها دیگر به زبان مادری خود صحبت نمی‌کنند. با گذشت زمان، تعداد کمتری از افراد می‌توانند از این زبان استفاده کنند و زبان شروع به ناپدیدشدن می‌کند. فناوری مدرن، سفر و جهانی‌شدن نیز باعث شده‌اند زبان‌های بزرگ‌تر قدرتمندتر شوند، درحالی‌که زبان‌های کوچک‌تر برای بقا در تلاش هستند.

با این حال، مردم شروع به تلاش برای نجات این زبان‌ها کرده‌اند. زبان‌شناسان، که دانشمندی هستند که زبان را مطالعه می‌کنند، صدای گویشوران بومی را در حال داستان‌گویی، آواز خواندن یا صحبت در مورد زندگی روزمره ضبط می‌کنند. این ضبط‌ها به ایجاد فرهنگ لغت و کتاب‌های درسی کمک می‌کنند تا نسل‌های جوان بتوانند دوباره زبان را یاد بگیرند. رایانه‌ها و تلفن‌های هوشمند نیز نقش دارند؛ برنامه‌ها، وبسایت‌ها و حتی بازی‌های ویدیویی

اکنون طراحی می‌شوند تا این زبان‌ها دوباره مورد استفاده قرار بگیرند.

۱۳۷- گزینه «۳»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً چه چیزی را مورد بحث قرار می‌دهد؟»
«چرا زبان‌های در معرض خطر انقراض در حال نابودی هستند و چگونه می‌توان آن‌ها را نجات داد.»

(درک مطلب)

۱۳۸- گزینه «۲»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «کلمه "struggle" که در پاراگراف «۲» زیر آن خط کشیده شده از نظر معنایی به .... نزدیک‌ترین است.»
«try» (تلاش کردن)

(درک مطلب)

۱۳۹- گزینه «۴»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «نویسنده به همه موارد زیر به عنوان دلایل مرگ زبان‌ها اشاره کرده است، به جز ...»
«والدینی که کودکان را از صحبت کردن به زبان مادریشان منع کنند.»

(درک مطلب)

۱۴۰- گزینه «۱»

(آرمین رهمانی)

ترجمه جمله: «کدام یک از جملات زیر بر اساس پاراگراف «۳» صحیح می‌باشد؟»
«زبان‌شناسان صدای گویشوران محلی را برای کمک به ساختن محتوای آموزشی ضبط می‌کنند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۳۰ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

مسئول آزمون	حمید لنجان زاده اصفهانی
مسئول دفترچه	حامد کریمی
ویراستار	آرین غلامی
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیر حسین افجه، امیر علی حسینی زاده، فرزاد شیرمحمدلی
حروف چینی و صفحه آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون خواه
ویراستار مستندسازی	ستایش یآوری

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه «۴»

(مادر کریمی)

شکل درست عبارت:

لذا تصریح هدف یادگیری، چه برای یاددهنده و چه برای یادگیرنده، از اولین گام‌هایی است که باید لحاظ شود، زیرا سبک یادگیری متأثر است از این تقریب ذهنی.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه «۱»

(مادر کریمی)

ادامه‌ی متن باید در ردّ آموزشی باشد که تنها به انتقال محدود اطلاعات بسنده می‌کند. چنین عبارتی در گزینه‌ی «۱» هست.

(استدلال، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه «۲»

(مادر کریمی)

قسمت نخست متن از تأثیرگذاری محیط در آموزش می‌گوید و قسمت دوم متن از نمونه کارهای مفید و مهم آموزشی که در محیط رخ می‌دهد.

(استدلال، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه «۳»

(ممدیر اصفهانی)

متن باید با عبارتی ادامه پیدا کند که با جمله «محققان احتمال می‌دهند این اثر ناشی از ارسال پیام نادرست از سوی روده باشد» نوعی تضاد دارد. این تضاد تنها در گزینه‌ی «۳» هست.

(استدلال، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه «۲»

(مادر کریمی)

شکل درست ابیات:

(د) داد معشوقه به عاشق پیغام / که کند مادر تو با من جنگ
(ج) هرکجا بیندم از دور کند / چهره پرچین و جبین پر آژنگ
(ب) گر تو خواهی به وصالم برسی / باید این ساعت، بی‌خوف و درنگ
(ه) روی و سینۀ تنگش بدری / دل برون آری از آن سینۀ تنگ
(و) رفت و مادر را افکند به خاک / سینه بدرید و دل آورد به چنگ
(ط) از قضا خورد دم در به زمین / و اندکی سوده شد او را آرتنگ
(الف) وان دل گرم که جان داشت هنوز / اوفتاد از کف آن بی‌فرهنگ
(ج) دید کز آن دل آغشته به خون / آید آهسته برون این آهنگ
(ز) آه دست پسرم یافت خراش / آخ پای پسرم خورد به سنگ

(ترتیب عملات، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه «۴»

(مادر کریمی)

کلمات همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی «۴» از بن ماضی و بن مضارع یک مصدر ساخته شده است، در حالی که در گزینه‌ی «۴» هر دو کلمه از بن مضارع است:

شنوا: شنو + ا / شنیداری: شنید + ار + ی

بینایی: بین + ا (ی) + ی / دیدار: دید + ار

رونده: رو + نده / رفتار: رفت + ار

پرستنده: پرست + نده / پرستار: پرست + ار

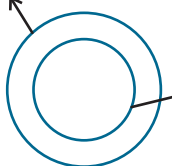
(سافتمان واژه‌ها، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه «۲»

(کتاب منظومه‌ی هوش)

یوزپلنگ‌ها همه پستاندارند. بنابراین، هیچ غیرپستانداری نیست که غیریوزپلنگ نباشد. همچنین دیگر انواع پستانداران، غیریوزپلنگ هستند ولی غیرپستاندار نیستند.

غیریوزپلنگ

غیرپستاندار

(انساب اربعه، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه «۲»

(امیرمسین افجه)

سن علی را A و سن دخترش را D می‌نامیم، داریم:

$$\begin{cases} A = 3D \\ A + 15 = 2(D + 15) \Rightarrow A = 2D + 15 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3D = 2D + 15 \Rightarrow D = 15, A = 45$$

الف) $D + 40 = 55$ (ب) $A + 15 = 60 \Leftrightarrow \text{الف} > \text{ب}$

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه «۱»

(امیرمسین افجه)

سن رضا را R و سن برادر را B می‌گیریم، داریم:

$$\begin{cases} R = 47 - B \\ (R - 4) = 2(B - 4) \Rightarrow R = 2B - 4 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 47 - B = 2B - 4 \Rightarrow 3B = 51 \Rightarrow B = 17, R = 30$$

الف) $4 \times B = 68$ (ب) $R + 22 = 52 \Leftrightarrow \text{الف} < \text{ب}$

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۲»

(امیرمسین افیه)

اگر از پانزدهم فروردین در زمین ۲۱۷ روز بگذرد، به روز شانزدهم آبان می‌رسیم:

$$\begin{array}{c} \text{اردیبهشت} \quad \text{تاشهریور} \quad \text{آبان} \\ \uparrow \quad \quad \quad \uparrow \\ 16 + 30 + (5 \times 31) + 16 = 217 \\ \downarrow \quad \quad \quad \downarrow \\ \text{فروردین} \quad \text{مهر} \end{array}$$

دویست و هفده روز بعد از پانزدهم فروردین در سیاره «خ» یعنی ده ماه و هفده روز بعد:

$$217 = 10 \times 20 + 17$$

دقت کنید ماه‌ها بیست روزه است، پس ده ماه و هفده روز بعد از پانزده روز، یعنی هفده روز بعد از پانزدهم بهمن، معادل دوازدهم اسفند است.

همچنین ۲۱۷ روز، در مقیاس پنج روز یک‌بار، یعنی در هفته دو روز جلوتر از سه‌شنبه خواهیم بود، یعنی شنبه:

$$217 = (43 \times 5) + 2$$

- شنبه و یکشنبه و دوشنبه و سه‌شنبه و چهارشنبه و شنبه و یکشنبه ...

(تقویم، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۲»

(ممیر اصفهانی)

۵ ساعت قبل از ساعت ۱۱ فردا، ساعت ۶ صبح فردا است:

$$11 - 5 = 6$$

زمان را به عقب برمی‌گردیم:

$$\begin{array}{c} \xrightarrow{\text{ساعت } 24} \text{۶ صبح امروز} \\ \xrightarrow{\text{ساعت } 7} \text{۵ عصر دیروز} \end{array}$$

$$24 + 6 + 7 = 37$$

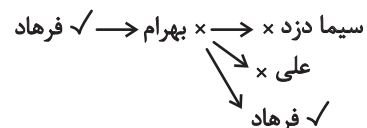
پس فاصله مدّ نظر، یک شبانه‌روز و $6 + 7 = 13$ ساعت است که سیزده ساعت بیشتر از یک شبانه‌روز یا $24 - 13 = 11$ ساعت کم‌تر از دو شبانه‌روز است.

(تقویم، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۳»

(امیرمسین افیه)

اگر از فرهاد شروع کنیم و او را راستگو فرض کنیم، بهرام دروغگو است، پس سیما دزد می‌شود و سخن او غلط؛ همچنین سخن علی هم دروغ می‌شود و دیانا راستگو:

و این تنها حالت ممکن است.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۳- گزینه ۳»

(امیرعلی مسینی زاده)

بدترین حالت این است که آن که گل در دستان اوست، آخرین شخصی باشد که رضا از او سؤال می‌کند. مثلاً «محمد» در جدول زیر، در پاسخ به سؤال رضا:

حسن	علی	محمد
۱- خیر	۲- خیر	۳- خیر
۴- خیر	۵- خیر	۶- خیر
۷- خیر	۸- خیر	۹- معلوم است که پاسخ «محمد» «بله» است، پس همان هشت پرسش کافی است.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۴»

(امیرمسین افیه)

برای نقض استدلال صورت سؤال، باید عددی بیابیم که مجموع رقم‌های یکان و دهگان آن بر ۱۱ بخش‌پذیر باشد، ولی خود عدد بر ۱۱ بخش‌پذیر نباشد. ۳۱۶۴ چنین است.

(یکان و بخش‌پذیری، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه ۳»

(ممیر کنی)

یکان‌ها مهم است:

$$1717 + 919 + 2121 \Rightarrow 717 + 919 + 121$$

هفت به توان هفده، یکان هفت دارد، چرا که هر چهار بار یکان برمی‌گردد:

$$7, 9, 3, 1, 7, 9, 3, 1, 7, \dots$$

نه به توان نوزده، یکان نه دارد، چرا که هر دو بار یکان برمی‌گردد:

$$9, 1, 9, 1, \dots$$

یک به توان هر عددی، یکان یک دارد.

$$7 + 9 + 1 = 17 \Rightarrow 7$$

پس داریم:

(یکان، هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۲»

(فاطمه راسخ)

سؤال نوعی جابه‌جایی است از دو مربع، یک دایره و یک مثلث. در هر مرحله از این الگو، داخلی‌ترین شکل به خارجی‌ترین شکل تبدیل می‌شود، پس در مرحله چهارم باید دایره که در مرحله قبل داخلی‌ترین شکل بود به خارجی‌ترین شکل تبدیل شود. دقت کنید اندازه شکل‌ها متناسب با جایگاه آن‌ها تغییر می‌کند.

(الگوی قطی، هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۴»

(غریزاد شیرمهمبرلی)

بین شکل‌های و ، در هر ستون، از الگوی صورت سؤال نوعی جابه‌جایی درون و بیرون وجود دارد. در هر ستون، هر یکی از شکل‌ها، یکی از سه طرح «بی‌رنگ»، «خال‌خال» و «کاملاً رنگی» را دارا است و این ثابت است.

(ماتریس، هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه ۳»

(فاطمه، راسخ)

از تکرارها متوجه می‌شویم شکل‌هایی که تقارن محوری دارند کد «الف» و شکل‌های بدون این تقارن کد «ب» دارند. همچنین شکل‌هایی که با سه پاره‌خط ساخته می‌شوند کد «ج» و شکل‌هایی که با چهار پاره‌خط ساخته می‌شوند کد «د» می‌خورند. شکل نهایی بدون تقارن و با سه خط ساخته شده است.

(کرکنداری، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۱»

(غیرزاد شیرممدلی)

دو دایره برای هر چشم، دو دایره برای هر دست، سه دایره برای هر پا و یک دایره برای بدن داریم:

$$(2+2+3) \times 2 + 1 = 14 + 1 = 15$$

(شمارش، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۲»

(ممیرکنی)

در شکل گزینه ۱» شکل وجود دارد که با هیچ دورانی به شکل در نمی‌آید. شکل در گزینه ۳» نیست. شکل در گزینه ۴» نیز معادل شکل رسم شده است که این دو نیز با دوران به هم تبدیل نمی‌شوند.

(یزدایی، هوش غیرکلامی)